

ภาคผนวก ก.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเนื้อหาและรูปแบบสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และผู้เชี่ยวชาญการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจเนื้อหาและรูปแบบสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1.3 อาจารย์ ดร.กรรณ จรรยาวุฒิวรรณ อาจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2. ผู้เชี่ยวชาญการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

2.1 อาจารย์อริชษฐ์ คู่เจริญถาวร สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตมีเดีย

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

2.2 นางสาววิชชุดา ช่วยพิชัย ตำแหน่ง Senior Graphic Designer บริษัท True4U Station Co.,

Ltd.

ภาคผนวก ข.

เนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 5 โมดูล

โมดูล 1 แนวคิดการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

ผู้เริ่มศึกษาเรียนรู้การวิจัยหรือนักวิจัยมือใหม่อาจมีปัญหาในการเริ่มต้นงานวิจัย โดยคิดว่าการวิจัยเป็นเรื่องยากและซับซ้อน แต่การวิจัยเป็นเรื่องที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้

หัวข้อของโมดูลนี้กล่าวถึง ความหมายของการวิจัย จุดประสงค์การวิจัย ปัญหาในการเริ่มต้นงานวิจัย ลักษณะของการวิจัย ประเภทของการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย

1. ความหมายของการวิจัย

การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ การตรวจสอบหรือการทดลองอย่างวิพากษ์วิจารณ์ และละเอียดลึกซึ้ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงใหม่ๆ เพื่อการอธิบายที่ถูกต้อง หรือเพื่อทบทวนข้อสรุปที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป รวมทั้งการทบทวนทฤษฎีหรือกฎเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงใหม่ๆ หรือการนำข้อสรุปใหม่ ทฤษฎี หรือกฎที่ได้รับการปรับปรุงไปใช้ในทางปฏิบัติ

คุณสมบัติสำคัญยิ่งประการหนึ่งของผู้วิจัยคือ การยอมรับความไม่แน่นอนได้อย่างสบายใจ การมีใจกว้าง และมีคำถามในสิ่งที่เป็นที่รับรู้และได้รับการเชื่อแล้ว

2. จุดประสงค์การวิจัย

การทำวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถาม เพื่อขยายขอบเขตความรู้และความเข้าใจของเรา และเพื่อปรับปรุงสิ่งที่เราทำและบรรลุได้ การวิจัยช่วยให้พบความรู้ใหม่จากข้อเท็จจริงและทฤษฎีในปัจจุบัน

ในกรณีการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ จุดประสงค์คือ เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ เพื่อขยายขอบเขตความรู้และความเข้าใจของแวดวงนิเทศศาสตร์ และเพื่อปรับปรุงสิ่งที่นักนิเทศศาสตร์ปฏิบัติอยู่ การวิจัยช่วยให้พบความรู้ใหม่จากข้อเท็จจริงและทฤษฎีในปัจจุบัน

ทุกคนเป็นนักวิจัยได้จากการที่คนเราดิ้นรนเพื่อทำความเข้าใจสิ่งต่างๆโดยรอบ เราเรียนรู้ภาษาและสัญลักษณ์ทางสังคม ซึ่งล้วนเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อน โดยใช้การสังเกต การวิเคราะห์ การตั้งสมมติฐาน รวมทั้งการทดลอง หรือการลองผิดและลองถูก

3. ปัญหาในการเริ่มต้นงานวิจัย

แม้คนเรามีความสามารถ และมีแนวโน้มเป็นนักวิจัย แต่การเริ่มงานวิจัยก็เป็นเรื่องที่ทำไม่ได้ไม่ถนัดนักในวัยเด็ก การวิจัยอาจเริ่มจากความสนใจ และการได้รับรางวัลจากความสามารถในการกระทำและการเข้าใจที่มากขึ้น

การเริ่มงานวิจัยตั้งต้นได้จากปัญหาและข้อสงสัยของผู้วิจัยในศาสตร์ที่ศึกษา จากกรอบแนวคิดทางทฤษฎี และการพัฒนาของศาสตร์นั้น รวมทั้งความสนใจของปัจเจก

ทุกคนสามารถเริ่มต้นทำวิจัยได้ จากการเลือกหัวข้อ การเขียนโครงร่างหรือข้อเสนอการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การดำเนินการวิจัยตามเงื่อนไขเวลา และการเขียนรายงานวิจัย

4. ลักษณะของการวิจัย

การวิจัยมีลักษณะของความเป็นศาสตร์และมีลักษณะเฉพาะตัวดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายแน่นอน เพื่อหาข้อเท็จจริง สร้างกฎเกณฑ์และทฤษฎีใหม่ๆ ทางนิเทศศาสตร์ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่
2. มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ด้วยการวางแผนล่วงหน้าอย่างมีเหตุผล และนำไปสู่การค้นพบผลการวิจัยที่เชื่อถือได้
3. เป็นการแก้ไขหรือตรวจสอบปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข
4. มีการรวบรวมข้อมูลใหม่เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. มีการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงและความตรง และได้ข้อค้นพบที่เชื่อถือได้
6. มีการจดบันทึกและรายงานผลอย่างละเอียด เพื่อสื่อสารผลงานให้ผู้อื่นทราบ นำไปทดสอบซ้ำหรือประยุกต์ใช้ต่อไป

5. ประเภทของการวิจัย

การแบ่งประเภทการวิจัยทำได้หลายลักษณะ ขึ้นกับเกณฑ์ที่ใช้ การวิจัยทางนิเทศศาสตร์ก็ใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทเช่นเดียวกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์อื่นๆ ได้แก่ ตามประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ตามลักษณะข้อมูล ตามจุดมุ่งหมายการวิจัย และเกณฑ์อื่นๆ

ประเภทของการวิจัยตามประโยชน์ที่ได้รับ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ การวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ และการวิจัยเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1) การวิจัยพื้นฐาน (Basic research)

การวิจัยพื้นฐาน มุ่งศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ข้อเท็จจริง ปรากฏการณ์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน สร้างกฎ สูตร หรือทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ เป็นการวิจัยที่เป็นพื้นฐานการศึกษาเรื่องอื่นขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีให้กว้างขึ้น และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

2) การวิจัยประยุกต์ (Applied research)

การวิจัยประยุกต์ มุ่งแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ๆ ข้อเท็จจริง ความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหา พัฒนาโครงการ วิธีการ ประเมินผลโครงการที่ทำไปแล้ว ปรับปรุงสภาพสังคมและความเป็นอยู่ของมนุษย์ หรือใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and development)

3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เป็นการทำวิจัยพร้อมกับการปฏิบัติ และเป็นการเรียนรู้กระบวนการวิจัยจากสถานการณ์หรือ

กลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง

ประเภทของการวิจัยตามลักษณะข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นเชิงปริมาณ ใช้วิธีการทางสถิติในการสุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลอธิบายสิ่งที่ค้นพบ สรุปเรื่องที่ศึกษา ส่วนใหญ่ใช้สถิติอนุมาน (Inferential statistics)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative research)

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ อาศัยความเข้าใจและการตีความข้อมูลของผู้วิจัยในปรากฏการณ์ที่ศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสำคัญกับความรู้นึกคิด ค่านิยม อุดมการณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคคล เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยศึกษาสภาพจริงด้วยวิธีการที่กลมกลืนกับบริบท ไม่ควบคุมตัวแปรหรือสถานการณ์ เน้นความเป็นองค์รวม ผลจากการศึกษาทำให้ได้ข้อสรุปเชิงสมมติฐาน โดยใช้หลักอุปนัย ผลการวิจัยขึ้นกับการตีความของผู้วิจัยเกี่ยวกับความหมายของปรากฏการณ์ นอกจากนี้ยังเน้นการศึกษาติดตามระยะยาวและการเจาะลึก เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นพลวัต

ประเภทของการวิจัยตามจุดมุ่งหมายการวิจัยหรือลักษณะปัญหาวิจัย แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่

1) การวิจัยเชิงสำรวจเบื้องต้น หรือการวิจัยบุกเบิก (Exploratory research)

การวิจัยเชิงสำรวจเบื้องต้น เป็นการวิจัยเพื่อหาข้อมูลเบื้องต้น เนื่องจากหาข้อมูลอ้างอิงไม่ได้ หรือมีข้อมูลน้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการตั้งสมมติฐาน หรือเป็นกรอบวางแผนการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยค้นจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และสอบถามผู้มีประสบการณ์

2) การวิจัยเชิงบรรยาย หรือการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)

การวิจัยเชิงบรรยาย เป็นการบรรยายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อมุ่งศึกษาข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติ แนวคิด แหล่งข้อมูลมีทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ

3) การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical research)

การวิจัยเชิงวิเคราะห์ เป็นการมุ่งวิเคราะห์ถึงเหตุและผลในการเกิดเหตุการณ์ อาจต้องสร้างแบบจำลอง อาศัยพื้นความรู้ทางทฤษฎีในการกำหนดรูปแบบและสมมติฐาน โดยใช้วิธีการทางสถิติช่วยทดสอบสมมติฐาน เป็นการวิจัยระดับสูงกว่าการวิจัยเชิงบรรยาย

4) การวิจัยเชิงพยากรณ์ หรือการวิจัยเชิงคาดการณ์ (Predictive research)

การวิจัยเชิงพยากรณ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพยากรณ์ คาดการณ์ หรือทำนายเหตุการณ์ อาศัยข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการคาดการณ์

6. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยทางนิเทศศาสตร์ มีขั้นตอนการวิจัยเช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป ดังนี้

1. กำหนดปัญหาการวิจัยและตั้งชื่อเรื่อง

2. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย
4. กำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย
5. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
6. กำหนดตัวแปรและวิธีวัด
7. สร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
8. เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
9. พิมพ์รายงานวิจัยและเผยแพร่

บรรณานุกรม โมดูล 1

- จันทนา ทองประยูร. (2556). หน่วยที่ 3 การกำหนดตัวแปรและการวัด. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช . (2548). หน่วยที่ 3 การศึกษาค้นคว้าอิสระทางนิเทศศาสตร์โดยการวิจัย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชานิเทศศาสตร์* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ไพบูรณ์ คะเซนทรพรรค. (2556). หน่วยที่ 2 หลักการและกระบวนการวิจัยทางนิเทศศาสตร์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โมดูล 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการวิจัย เพราะจะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจเรื่องราวที่ตนมุ่งศึกษาค้นคว้าได้ถี่ถ้วนมากยิ่งขึ้น โดยไม่ดำเนินการซ้ำซ้อนกับงานที่เคยมีผู้ทำมาแล้วในอดีต และช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการวิจัยอีกมาก

การทบทวนวรรณกรรมอาจทำตั้งแต่เริ่มต้นก่อนเริ่มกระบวนการวิจัย โดยสามารถช่วยให้ผู้วิจัยค้นหาปัญหาวิจัยที่ชัดเจนขึ้น การทบทวนวรรณกรรมยังอาจดำเนินการเมื่อได้ปัญหาวิจัยแล้ว รวมทั้งในระหว่างดำเนินการวิจัย

ผู้เริ่มงานวิจัยควรทราบความหมายและความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรม แหล่งวรรณกรรม กระบวนการ และหลักเกณฑ์การทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมเป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวม และประมวลความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยช่วยให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี ความรู้ พื้นฐาน ความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาวิจัย และเสริมความรู้เดิม การทบทวนวรรณกรรมจึงช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจ ปัญหาวิจัยได้ชัดเจนขึ้น ช่วยพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย เลือกวิธีการศึกษา การวัดตัวแปร การวิเคราะห์ ข้อมูล รวมทั้งหาแนวคิดและแนวทางใหม่ในการวิจัย หรือปรับปรุงวิธีการวิจัยได้รัดกุมยิ่งขึ้น การทบทวน วรรณกรรมจึงช่วยให้การดำเนินการวิจัยประหยัดงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และเวลา โดยไม่ทำวิจัยซ้ำซ้อน กับงานที่เคยมีผู้ศึกษามาแล้ว

เมื่อได้ปัญหาและหัวข้อวิจัยแล้ว เป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้วิจัยต้องทบทวนวรรณกรรมโดยละเอียดขึ้น การ ทบทวนควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลงานที่ศึกษา เพื่อค้นหาว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผู้วิจัยสนใจ ศึกษาอยู่ในขอบเขตและช่วงเวลาใด เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือพัฒนางานวิจัยในอดีต การทบทวนวรรณกรรม โดยละเอียดช่วยให้ผู้วิจัยมีความกระจ่างชัดมากขึ้นในแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ช่วยกำหนดกรอบแนวคิด เชิงทฤษฎี เชื่อมโยงปัญหาที่ศึกษากับองค์ความรู้ในปัจจุบัน สามารถกำหนดปัญหาย่อย และสมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ตัวแปร สมมติฐาน รวมทั้งช่วยวางแผนการวิจัย

2. แหล่งวรรณกรรม

แหล่งวรรณกรรมที่ใช้สำหรับการทบทวนมีหลายแหล่ง ในลักษณะของแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่มีผู้ศึกษา ค้นคว้ามาก่อน และเผยแพร่ข้อมูลเหล่านั้นสู่สาธารณะแล้ว เช่น วารสารวิชาการ วารสารวิชาชีพ วารสารสมาคม ที่เกี่ยวข้อง รายงานวิจัย บทความย่อ บทปริทัศน์ (reviews) หนังสือ ตำราวิชาการ เอกสาร รายงานของราชการ วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ บทความ บทวิพากษ์วิจารณ์ทฤษฎี ฯลฯ แหล่งวรรณกรรมเหล่านี้อาจอยู่ในรูปสื่อ สิ่งพิมพ์ ฐานข้อมูลซีดีรอม (CD-ROM) ออนไลน์ เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต

การพิจารณาแหล่งวรรณกรรมยังอาจพิจารณาได้จากเอกสารช่วยสืบค้นเบื้องต้น วรรณกรรมทุติยภูมิ และวรรณกรรมจากคอมพิวเตอร์

- 1) เอกสารช่วยสืบค้นเบื้องต้น เช่น บทความย่องานวิจัย วรรณกรรมสาร บรรณานุกรม เป็นต้น
- 2) วรรณกรรมทุติยภูมิ เช่น รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสารนิเทศศาสตร์ เป็นต้น
- 3) วรรณกรรมจากคอมพิวเตอร์ โดยสืบค้นจากระบบออนไลน์ อินเทอร์เน็ต หรือจากฐานข้อมูล

ซีดีรอม

แหล่งวรรณกรรมที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาค้นคว้าคัดเลือกจากแหล่งที่มีชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ และการได้รับการยอมรับของหน่วยงานหรือสำนักพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่ข้อมูลนั้นๆ โดยเฉพาะชื่อเสียงของผู้เขียน ผู้แต่ง หรือ ผู้วิจัย และเนื้อหาของวรรณกรรมที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย ถูกต้อง มีความตรง และความเที่ยง

3. กระบวนการทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยต้องอ่านงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่ผู้อื่นศึกษาไว้แล้ว โดยเรียนรู้ และสร้างแนวคิดจาก แนวคิดเดิมที่เคยมีผู้ศึกษาไว้แล้ว และใช้หรือปรับปรุงกระบวนการและเทคนิคการวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้วให้รัดกุม ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยที่ยังขาดประสบการณ์อาจตั้งคำถามว่าควรอ่านวรรณกรรมอะไร จะเลือกเอกสารประเภทใด และอย่างไร และจะอ่านเอกสารที่เกี่ยวข้องในจำนวนมากน้อยเพียงไร

ผู้วิจัยควรกำหนดจุดประสงค์ในการอ่านบททวนอย่างมีระบบ เลือกเฉพาะเอกสารที่ควรอ่าน และวิเคราะห์สิ่งที่อ่าน ด้วยกระบวนการดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยต้องเขียนประเด็นคำถาม โดยวิเคราะห์จากปัญหาวิจัย เมื่อผู้วิจัยเข้าใจแนวคิดและกระบวนการมากขึ้น จะเกิดประเด็นคำถามมากขึ้น ประเด็นคำถามที่เกิดในครั้งหลังนี้ ทำให้ผู้วิจัยต้องอ่านวรรณกรรมด้วยวิจารณญาณมากขึ้น ผู้วิจัยจะมีความกระจำจัดในวัตถุประสงค์มากขึ้น

2) ค้นหาแหล่งข้อมูลอย่างมีระบบ

ผู้วิจัยควรเลือกศึกษาจากเอกสารที่ต้องการจากฐานข้อมูล วารสาร บทคัดย่อ โดยเลือกอ่านเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง การสืบค้นให้ระบุคำถามที่ต้องการคำตอบ แล้วค้นหาคำสำคัญจากแหล่งข้อมูลนั้นๆ

3) อ่านจนได้ข้อมูลเพียงพอต่อความต้องการ

การอ่านวรรณกรรมหลังจากค้นหาและคัดเลือกแล้ว ควรใช้มีวิจารณญาณ เพื่อทำความเข้าใจ สรุปเนื้อหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ พิจารณาตัดสินความตรงและคุณค่าของเนื้อหา เพื่อตอบคำถามตามความต้องการของผู้วิจัย

4. หลักเกณฑ์การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมอาจทบทวนจากบริบทความเชื่อมโยงของเรื่องที่ศึกษากับองค์ความรู้ หรือ ทบทวนเชิงประวัติศาสตร์ พัฒนาการของแนวคิด หรือทบทวนเชิงทฤษฎี หรือการทบทวนเชิงระเบียบวิธี การใช้ระเบียบวิธีที่แตกต่างอาจทำให้ได้ผลการวิจัยที่แตกต่าง

หลักเกณฑ์การทบทวนวรรณกรรม

1) การคัดเลือกวรรณกรรม

เกณฑ์เบื้องต้น พิจารณาจากความสัมพันธ์กับเรื่องที่ศึกษา เช่น ชื่อเรื่อง ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ความถูกต้องของเนื้อหา ความทันสมัยเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ ความสามารถในการเข้าถึง

การคัดเลือกวรรณกรรม ควรคัดจากทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่มีสาระตรงกับเรื่องที่วิจัยมากที่สุด เน้นศึกษาเฉพาะเนื้อหาสำคัญทั้งตัวแปรต้น ตัวแปรตาม ขอบเขต ระเบียบวิธีวิจัย โดยควรรวบรวมงานวิจัยที่มีข้อค้นพบใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน

2) การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม

การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม ช่วยให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดการวิจัย ในลักษณะการจัดทำแนวคิดหรือแบบจำลองใหม่ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร กรอบแนวคิดการวิจัยได้จากทฤษฎี ข้อสรุปเชิงประจักษ์ สมมติฐาน ผลการวิจัยในอดีต กรอบแนวคิดการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต้องได้รับการทดสอบจากข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าสอดคล้องกันหรือไม่

การวิเคราะห์วรรณกรรม เป็นการจำแนกส่วนประกอบและสาระสำคัญของวรรณกรรม และตรวจสอบความสัมพันธ์ของส่วนประกอบนั้นกับหัวข้อที่ผู้วิจัยศึกษา

การสังเคราะห์วรรณกรรม เป็นการสรุปหรือจับประเด็นหลักที่ได้จากการวิเคราะห์มารวมกัน ในลักษณะเรียบเรียงประเด็นสำคัญให้เชื่อมโยงเป็นเนื้อหาเดียวกัน หรือบูรณาการโดยประมวลประเด็นสำคัญจากการวิเคราะห์เป็นแนวคิดรวมหรือภาพรวม จากนั้นนำเสนอกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ในรูปแบบแผนภูมิหรือข้อความบรรยาย

3) การเขียนอ้างอิงวรรณกรรม

การเขียนอ้างอิงวรรณกรรม ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญของงานวิจัยแต่ละเรื่อง พร้อมระบุแหล่งที่มา นำเสนอภาพรวมของกรอบแนวคิดการวิจัยที่ชัดเจน แบ่งหัวข้อย่อย นำเสนออย่างเป็นกลาง ไม่สอดแทรกความเห็นส่วนตัวของผู้วิจัยลงไป

บรรณานุกรม โมดูล 2

จันทนา ทองประยูร. (2548). หน่วยที่ 3 การศึกษาค้นคว้าอิสระทางนิเทศศาสตร์โดยการวิจัย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชานิเทศศาสตร์* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค. (2556). หน่วยที่ 2 หลักการและกระบวนการวิจัยทางนิเทศศาสตร์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โมดูล 3 ระเบียบวิธีการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นวิธีการดำเนินการเพื่อให้งานวิจัยบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย อาจไม่สามารถเก็บจากทุกหน่วยของประชากรได้ เนื่องจากต้องใช้ เวลาและทรัพยากรจำนวนมาก จึงต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากบางส่วนของประชากร ที่เรียกว่า กลุ่มตัวอย่าง ค่าที่ได้จากตัวอย่างใช้ประมาณ หรือคาดคะเนคุณลักษณะบางประการของประชากร และขยาย ขอบเขตความรู้ที่ได้ไปยังประชากรนั้น โดยอาศัยหลักวิชาทางสถิติ

ตัวอย่างที่ดีมีความใกล้เคียงกับคุณลักษณะของประชากรที่เกี่ยวข้องกับคำถามวิจัย การสำรวจ ตัวอย่างอย่างมีประสิทธิภาพช่วยทำนายผลได้ใกล้เคียงความเป็นจริง

การเลือกตัวอย่างมีขั้นตอนที่สำคัญคือ ตรวจสอบวัตถุประสงค์การวิจัย กำหนดประชากรที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวางแผนการเก็บข้อมูล เตรียมกรอบประชากร และกำหนดวิธีเลือกตัวอย่างที่ สอดคล้องกับกรอบและลักษณะประชากร วัตถุประสงค์วิจัย งบประมาณที่มี

การเลือกตัวอย่าง แบ่งได้เป็น การเลือกตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็น และการเลือกตัวอย่าง แบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็น

1.1 การเลือกตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็น อาจเรียกว่า **การสุ่มตัวอย่าง** เป็นวิธีที่ผู้วิจัยต้อง ทราบจำนวนที่แท้จริงของประชากร มีหลายวิธี ได้แก่

1) การสุ่มเลือกอย่างง่าย (Simple random sampling) เป็นรูปแบบพื้นฐานของการสุ่มตัวอย่าง แบบทราบค่าความน่าจะเป็น เป็นวิธีที่เข้าใจง่าย แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากต้องมีกรอบ ประชากรและต้องกำหนดหมายเลขให้แต่ละรายชื่อ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยที่สมาชิกทุกหน่วยในกรอบรายชื่อ มีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน โดยนิยมใช้ตารางเลขสุ่มช่วยในการสุ่มรายชื่อขึ้นมา

2) การสุ่มตัวอย่างแบบระบบ (Systematic sampling) เป็นการสุ่มรายชื่อทุกๆ ลำดับที่ k จาก บัญชีรายชื่อ จึงต้องใช้กรอบประชากร โดยที่ลำดับแรกเลือกด้วยวิธีสุ่ม เพื่อหลีกเลี่ยงความเอนเอียง การสุ่ม ตัวอย่างแบบระบบจัดเป็นการเลือกเชิงสุ่ม เนื่องจากการเลือกหน่วยตัวอย่างแรกเป็นไปโดยสุ่ม และลำดับ k ก็ เป็นไปโดยสุ่มด้วย

3) การสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้น (Stratified sampling) ใช้การเลือกหน่วยที่เล็กที่สุดจำนวนหนึ่ง จากกลุ่มประชากร ให้กลุ่มย่อยที่คล้ายคลึงกันอยู่ภายในชั้นเดียวกัน และแตกต่างระหว่างชั้นที่แตกต่าง จากนั้น เลือกหน่วยที่เล็กที่สุดจำนวนหนึ่งจากแต่ละชั้น เป็นการกำหนดกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกันและเลือก ตัวอย่างจากกลุ่มเหล่านี้ให้เป็นตัวแทนแต่ละกลุ่ม การสุ่มวิธีนี้อาจใช้ร่วมกับการสุ่มสองวิธีแรก

4) การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากร ด้วยการกำหนดลักษณะที่แตกต่างกันภายในกลุ่ม การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ใช้เมื่อไม่มีกรอบประชากรสมบูรณ์ ที่ครอบคลุมหน่วยที่เล็กที่สุดของประชากรทั้งหมด การแบ่งกลุ่มการสุ่มตัวอย่างวิธีนี้ ควรให้หน่วยตัวอย่าง ภายในกลุ่มมีความแตกต่างกันมาก แต่ตัวอย่างระหว่างกลุ่มมีความคล้ายกัน และไม่ควรมีจำนวนชั้นตอน มากเกินไป

5) การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) มักใช้วิธีการเลือกตัวอย่างหลายขั้นตอน โดยใช้การสุ่มในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง

1.2 การเลือกตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็น เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนที่แท้จริงของประชากร ใช้ในกรณีที่การวิจัยไม่สามารถใช้การสุ่มตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็น โดยมีข้อจำกัดในการใช้วิธีทางสถิติเพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ การสุ่มตัวอย่างแบบนี้ เป็นวิธีที่ไม่ทราบค่าความน่าจะเป็นของหน่วยที่เล็กที่สุดของประชากรที่จะถูกสุ่ม มีหลายวิธี การเลือกใช้ประเภทใดขึ้นอยู่กับพิจารณาของผู้วิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) การเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) ไม่มีกฎเกณฑ์การสุ่ม แต่ถือความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลัก โดยต้องคำนึงถึงผู้ให้คำตอบด้วยว่า เป็นผู้ທີ່เต็มใจให้ความร่วมมือตอบคำถามอย่างใส่ใจและไตร่ตรอง

2) การเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เป็นวิธีที่มีความน่าเชื่อถือน้อยที่สุด แต่ใช้เมื่อไม่สามารถใช้วิธีอื่นที่ดีกว่า เนื่องจากการสุ่มตัวอย่างเชิงสุ่มต้องเสียค่าใช้จ่ายและทำได้ยาก

3) การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นวิธีที่ผู้วิจัยหรือผู้มีความชำนาญในหัวข้อที่ศึกษาเป็นผู้เลือกตัวอย่าง เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เหมาะสมกับงานที่ศึกษา โดยกำหนดลักษณะบุคคลซึ่งสามารถให้ข้อมูลที่ดีและครบถ้วน วิธีนี้สามารถได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ถ้าผู้วิจัยมีความชำนาญและประสบการณ์ในการเลือก

4) การเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร เช่น มีเพศหญิงต่อเพศชายเท่ากับ 6 ต่อ 4 เป็นต้น

5) การเลือกตัวอย่างแบบสโนว์บอล (Snowball sampling) หรือแบบลูกโซ่ เป็นการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยการแนะนำต่อๆ กัน

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

เครื่องมือในการวิจัย หมายถึง สิ่งที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อวัดตัวแปรหรือสิ่งที่ต้องการศึกษา ค้นคว้าและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย มีหลายประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะและเทคนิควิธีในการใช้เพื่อจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งความตรงและความเที่ยง

เครื่องมือการวิจัย ช่วยให้การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างมีระบบ ชัดเจน และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ช่วยให้ผลการวิจัยที่มีความน่าเชื่อถือ

เครื่องมือการวิจัยที่ดี ควรมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย ความมีประสิทธิภาพ ความครอบคลุม และความสามารถในการนำไปใช้

2.1 ประเภทของเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่นิยมใช้ ได้แก่

- 1) **แบบสอบถาม** เป็นชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สารของประเด็นคำถามมักประกอบด้วยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น แรงจูงใจ หรือมูลเหตุในเรื่องที่ศึกษา มักใช้รูปแบบมาตรวัดเชิงประมาณค่า (rating scale) ประเภทของคำถามมีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด
- 2) **แบบสัมภาษณ์** เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการพูดคุยกับผู้ตอบ โดยผู้วิจัยหรือผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จัดบันทึกคำตอบจากการสนทนาที่อาจเป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือความรู้สึก แบบสัมภาษณ์แบ่งได้เป็น แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ขึ้นอยู่กับการกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ละเอียดมากน้อยแตกต่างกัน
- 3) **แบบสังเกต** หรือแบบบันทึกการสังเกต เป็นเครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยใช้ในการบันทึกสิ่งที่เฝ้าดูด้วยความใส่ใจ เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมตามสถานการณ์แวดล้อมที่เป็นจริง โดยไม่สามารถใช้เครื่องมือการวิจัยประเภทอื่นในการเก็บรวบรวมได้

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย มุ่งตรวจสอบใน 2 ประเด็น ได้แก่ การตรวจสอบความตรง (validity) และการตรวจสอบความเที่ยง (reliability)

2.2.1 การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือการวิจัย 3 ประเภท ได้แก่

- 1) **ความตรงตามเนื้อหา** การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา มักใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3-5 คน เป็นผู้พิจารณา โดยเปรียบเทียบคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 2) **ความตรงตามโครงสร้าง** หรือความตรงทางทฤษฎี มักเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางจิตวิทยา เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ซึ่งไม่อาจวัดได้โดยตรง โดยเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือการวิจัยกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด
- 3) **ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์** เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างผลที่ได้จากเครื่องมือวัดกับผลที่เป็นเกณฑ์ แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

2.2.2 การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบได้ด้วยวิธีการดังนี้

1) **วิธีการวัดซ้ำ (Test-retest method)** เป็นการหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการใช้เครื่องมือวัดซ้ำสองครั้งกับคนกลุ่มเดิม แล้วนำผลการวัดมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าสูง แสดงว่าเครื่องมือการวิจัยมีความเที่ยงสูง

2) **วิธีการใช้เครื่องมือวัดที่มีลักษณะเทียบเท่าหรือคู่ขนานกัน (Equivalent form or parallel form)** โดยใช้เครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเหมือนกัน 2 ชุด ที่วัดตัวแปรชุดเดียวกัน มีรูปแบบคำถาม จำนวนข้อคำถาม ความยากง่ายเท่ากัน เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มผู้ตอบเพียงกลุ่มเดียว แล้วนำผลจากการวัดทั้งสองชุดมาหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เช่นเดียวกับวิธีการวัดซ้ำ

3) **วิธีหาความสอดคล้องภายใน (Internal consistency)** เป็นวิธีที่นิยมใช้อย่างกว้างขวาง แบ่งได้เป็น 3 แบบ

3.1) **แบบแบ่งครึ่ง** เป็นการใช้เครื่องมือวัดกับกลุ่มผู้ตอบเพียงกลุ่มเดียวและวัดครั้งเดียว แต่นำผลที่ได้จากการวัดมาแบ่งเป็นสองส่วน คือ ผลของข้อเลขคี่ กับผลของข้อเลขคู่ เพื่อมาหาค่าสหสัมพันธ์

3.2) **แบบคูเตอร์-ริชาร์ดสัน** เป็นการหาความเที่ยงของเครื่องมือที่วัดคุณลักษณะเดียว โดยมีระบบการตรวจให้ค่าตัวเลือกเป็นสองค่า คือ ตอบถูกได้หนึ่ง ตอบผิดได้ศูนย์ ผลลัพธ์ที่ได้จะต้องมีความยากง่ายของทุกข้อคำถามที่ไม่ต่างกันมาก

3.3) **แบบครอนบาค หรือสัมประสิทธิ์แอลฟา** เป็นการหาความเที่ยงของเครื่องมือวัดจากแบบสอบถามปลายปิดที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าหรือให้เรียงลำดับ โดยการใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งควรมีค่าสูงกว่า 0.70 สำหรับการหาความเที่ยงทุกประเภท

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ทำได้หลายวิธี แต่ละวิธีมีเทคนิคและวิธีการที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยควรเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลและผู้วิจัยต้องการค้นหา

วิธีใช้โดยทั่วไป คือ การทอดแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และรับกลับ การส่งแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์ การสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

- 1) **การใช้แบบสอบถาม** ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการให้ผู้ที่ได้รับแบบสอบถามเป็นผู้บันทึกหรือกรอกข้อมูลเพื่อตอบคำถามที่ปรากฏ เป็นวิธีการที่นิยมใช้มากในการวิจัยเชิงสำรวจ มีความสะดวกในการใช้ ใช้งบประมาณและกำลังคนไม่มาก เมื่อเทียบกับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่น เนื้อหาในแบบสอบถามจำเป็นต้องครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา โดยใช้รูปแบบคำถามและภาษาที่เหมาะสมต่อการตอบ มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความตรงและความเที่ยง จากนั้นมีการทดลองใช้แบบสอบถามก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
- 2) **การทอดแบบสอบถาม** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยมอบให้แก่ผู้ตอบ โดยอาจมีคำอธิบายหรือคำชี้แจงในการกรอกข้อมูล และอธิบายคำศัพท์ที่จำเป็น เมื่อส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ตอบแล้ว จะมีการกำหนดเวลานัดหมาย เพื่อรับแบบสอบถามนั้นกลับคืนมา
- 3) **การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์** เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ เมื่อผู้ตอบกรอกข้อมูลแล้ว ก็ขอความร่วมมือให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ตามชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัยระบุไว้หน้าซองที่ให้ผู้ตอบส่งกลับคืนมา วิธีการนี้เหมาะกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่อยู่อย่างกระจัดกระจายทั่วภูมิภาคที่ยากต่อการจัดส่งพนักงานไปจัดเก็บหรือติดตาม และเหมาะกับการมีงบประมาณและทรัพยากรในการวิจัยที่จำกัด คำถามในแบบสอบถามที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมแบบนี้ เหมาะกับเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน อ่านเข้าใจง่าย ไม่มีคำศัพท์หรือคำชี้แจงที่ต้องอธิบาย ขยายความ มีข้อความที่ไม่ยาวเกินไป ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีบัญชี

รายชื่อของกลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล และควรเป็นข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันที่สุด

- 4) **การส่งแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ต** เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ตอบสามารถบันทึกข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถาม โดยผู้ตอบจะต้องมีช่องทางในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตด้วย
- 5) **การสัมภาษณ์** เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เรียกว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ หรือใช้วิธีการจัดส่งผู้ช่วยวิจัยหรือผู้สามารถทำการสัมภาษณ์แทนผู้วิจัยได้ การสัมภาษณ์มีหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์แบบเห็นหน้าซึ่งกันและกันในระหว่างการพูดคุยแบบตัวต่อตัว การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่ม การสนทนากลุ่ม
- 6) **การสังเกต** เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้การเฝ้าดูสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเอาใจใส่เพื่อค้นหาความหมายของสิ่งที่เฝ้าดูและหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งอื่น สิ่งที่เกิดอาจเป็นคนหรือปรากฏการณ์ที่ผู้สังเกตต้องบันทึกข้อมูลที่พบ การสังเกตมีทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม สิ่งที่ควรบันทึกไว้จากการสังเกต ได้แก่ การกระทำ กิจกรรม ความสัมพันธ์ สภาพสังคม การมีส่วนร่วม และความหมาย
- 7) **การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร** เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ต่างๆ ที่มีการบันทึกไว้ในเอกสารประเภทต่างๆ ในลักษณะของข้อมูลทุติยภูมิ เช่น หนังสือ เอกสารทางราชการ รายงานผลการศึกษาค้นคว้า วารสาร เอกสารส่วนบุคคล นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ เอกสารเหล่านั้นจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถมีข้อมูลที่ตอบปัญหาประเด็นการวิจัยได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาคำนวณด้วยสถิติ เพื่อให้ได้

คำตอบการวิจัย สถิติแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ สถิติพรรณนา และสถิติอ้างอิง

1) **สถิติพรรณนา** มุ่งวิเคราะห์ภาพรวมของสิ่งที่ต้องการศึกษา สถิติพรรณนาประเภทแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางที่นิยมใช้คือ ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน และฐานนิยม สถิติพรรณนาประเภทการกระจายข้อมูล ได้แก่ พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับระดับการวัดตัวแปร

2) **สถิติอ้างอิง** ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสรุปอ้างอิงไปสู่ค่าของประชากร

4.2 **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ** เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะที่เป็นภาพสะท้อนความสัมพันธ์ของเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่จริง โดยมุ่งแยกแยะ จัดประเภท และหมวดหมู่ในคุณลักษณะที่สำคัญ แล้วพรรณนาอย่างละเอียดและลุ่มลึก ให้เห็นสภาพ สาเหตุ และความหมาย ความสำคัญ ของประชากรที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมี 4 องค์ประกอบหลัก เรียกว่า **อนุกรม** ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ได้แก่

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การร่อนข้อมูล
3. การแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสร้างและตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของบทสรุป เพื่อแสดงความหมายของความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือประเด็นที่ศึกษา

บรรณานุกรม โมดูล 3

จันทนา ทองประยูร. (2556). หน่วยที่ 3 การกำหนดตัวแปรและการวัด. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

_____ . (2548). หน่วยที่ 3 การศึกษาค้นคว้าอิสระทางนิเทศศาสตร์โดยการวิจัย. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชานิเทศศาสตร์* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บุญชาล ทองประยูร. (2556). หน่วยที่ 4 การเลือกตัวอย่าง. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ไพบุรณ์ คะเชนทรพรรค. (2556). หน่วยที่ 5 เครื่องมือการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โมดูล 4 การเขียนโครงการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

โครงการวิจัย มีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ข้อเสนอโครงการวิจัย คำโครงการวิจัย โครงร่างการวิจัย แผนการวิจัย หรือข้อเสนอการวิจัย

โครงการวิจัย เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากขั้นตอนการออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยเขียนโครงการวิจัยขึ้นมาเพื่อช่วยให้มีแผนการดำเนินงานวิจัยที่รัดกุมมากขึ้นก่อนที่จะเริ่มดำเนินการวิจัย เพื่อใช้โครงการนั้นในการกำหนดแนวทางขอบเขตและวิธีการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด รูปแบบและประเด็นการเขียนหัวข้อในโครงการวิจัยแตกต่างกันไปตามข้อกำหนดของแต่ละหน่วยงานหรือสถาบัน

โครงการวิจัย เป็นเอกสารที่แสดงความเป็นระบบของขั้นตอนในการทำวิจัย เนื้อหาครอบคลุมกระบวนการทำวิจัย เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ ก่อนดำเนินการวิจัย

ความสำคัญของโครงการวิจัย

1. ช่วยให้ผู้วิจัยมีกรอบความคิดที่ชัดเจน
2. เป็นแนวทางให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน
3. เป็นหลักฐานให้คณะกรรมการหรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาคุณค่าของโครงการ และพิจารณาตัดสินใจอนุมัติ โดยเฉพาะงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ
4. ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานวิจัยตามแผนการที่วางไว้
5. ถ้ามีผู้ร่วมโครงการหลายคน สามารถใช้โครงการวิจัยเป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน

องค์ประกอบของโครงการวิจัย ประกอบด้วย

1. **ชื่อโครงการ** โดยระบุถึงเรื่องหรือหัวข้อที่จะทำวิจัย ที่มีคำชื่อตัวแปรที่ศึกษา
2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ** ควรระบุชื่อ สกุล คุณวุฒิ ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด
3. **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย** เป็นข้อความที่แสดงให้เห็นความเป็นมาของสถานการณ์ปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และชี้ให้เห็นความสำคัญของประเด็นที่ศึกษาว่าควรค่าต่อการวิจัย
4. **คำถามการวิจัย** เป็นข้อความที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อมุ่งหาคำตอบ โดยอาจเป็นคำถามหลัก และคำถามรอง
5. **วัตถุประสงค์การวิจัย** เป็นข้อความที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องการศึกษา วัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่ทำวิจัย ควรใช้คำว่า เพื่อศึกษา...
6. **แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** เป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้วิจัยใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมก่อนเริ่มดำเนินงานวิจัย ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัยได้ ข้อมูลเหล่านี้จะเชื่อมโยงไปยังคำตอบที่ผู้วิจัยจะได้รับจากการศึกษาวิจัยในภายหลัง
7. **กรอบแนวคิดการวิจัย** มักนำเสนอเป็นแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา
8. **สมมติฐานการวิจัย** (ถ้ามี) เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเนในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากตัวแปร
9. **ขอบเขตการวิจัย** เป็นการกำหนดความครอบคลุมของเรื่องที่ศึกษา อยู่ในขอบเขตของตัวแปร ประชากร ระยะเวลาและพื้นที่ที่วิจัย
10. **นิยามศัพท์ หรือนิยามปฏิบัติการ** เป็นการให้ความหมายหรือคำจำกัดความของตัวแปรที่ศึกษา ให้มีความหมายที่ชัดเจนขึ้น ง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยไม่ใช่การนิยามจากพจนานุกรม
11. **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย** เป็นข้อความที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ
12. **ระเบียบวิธีการวิจัย** เป็นการกำหนดรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยในเรื่องต่อไปนี้
  - 1) ประชากร โดยระบุลักษณะของประชากรที่ศึกษา และจำนวนประชากร
  - 2) กลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแทนของประชากร โดยต้องระบุจำนวนกลุ่มตัวอย่างและวิธีการได้มาซึ่ง

ตัวอย่าง

- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่นิยมใช้คือ แบบสอบถาม
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นวิธีการที่เก็บข้อมูลจากเครื่องมือวิจัย เช่น การแจกแบบสอบถาม
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการแยกแยะและจัดหมวดหมู่ข้อมูลให้สามารถแปลผลได้ตามประเด็นในวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
13. **ระยะเวลาและแผนการดำเนินการวิจัย** เป็นการระบุช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ มักเขียนในรูปของตารางการปฏิบัติงาน
14. **งบประมาณในการดำเนินงานวิจัย** เป็นการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย
15. **บรรณานุกรม** เป็นรายการเอกสารหรือแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการสืบค้นจนสามารถเขียนโครงการวิจัยได้ การเขียนบรรณานุกรมต้องมีรูปแบบที่คงเส้นคงวาอย่างมีแบบแผน เป็นประโยชน์ช่วยให้ผู้สนใจสามารถสืบค้นข้อมูลได้
16. **ประวัติผู้วิจัย** เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้วิจัย เช่น ชื่อ วุฒิการศึกษา ประวัติการทำงาน ผลงานทางวิชาการ
17. **ภาคผนวก (ถ้ามี)** เมื่อมีข้อมูลเพิ่มเติมจากองค์ประกอบทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น แต่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านโครงการวิจัยเห็นรายละเอียดของโครงการมากยิ่งขึ้น

(ตัวอย่าง)

แบบเสนอโครงการวิจัย

เพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยด้านการศึกษาทางไกล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1. ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ในระบบการเรียนการสอนทางไกลของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (The effects of
eBook in distance learning of STOU Bachelor students in Communication Arts)

2. ประเภทของงานวิจัย การวิจัยพื้นฐาน / การวิจัยประยุกต์ การวิจัยและ
พัฒนา

3. สาขาวิชาที่ทำการวิจัย (ที่ วช. กำหนด) .....สาขาการศึกษา.....

4. คณะผู้ดำเนินการวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

รองศาสตราจารย์จันทนา ทองประยูร

สัดส่วนการทำวิจัย ร้อยละ 100

5. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การศึกษาทางไกลเป็นมิติการเรียนการสอนที่ใช้กันมากในหลายทศวรรษที่ผ่านมาและมีแนวโน้มจะยิ่งมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากเป็นวิธีการที่ให้ความสะดวกแก่ผู้เรียนและผู้สอน โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้แก่ผู้เรียนในทุกระดับ มหาวิทยาลัยเปิดที่มีชื่อเสียงระดับโลกได้ใช้การเรียนการสอนทางไกลควบคู่กับการเรียนการสอนในภาคปกติมานานหลายทศวรรษ

การเรียนการสอนทางไกล มีหลายความหมาย คำว่าทางไกลอาจหมายถึงในเชิงกายภาพ เวลา และสติปัญญา การเรียนการสอนทางไกลสามารถเอื้อต่อผู้เรียนจำนวนมากผ่านการใช้สื่อที่หลากหลาย และการใช้ไอทีในยุคปัจจุบัน ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาตามความสะดวก ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดและเข้าเรียนเวลาใด จึงประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายจากการเดินทาง (Simonson, M.; Smaldino, S.; Albright, M.; and Zvacek, S. (2009, p.27-28)

ประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนทางไกลที่ประสบความสำเร็จอยู่ที่การออกแบบ การพัฒนา และการนำเสนอเนื้อหา โดยไม่ต้องใช้พื้นที่ทางกายภาพและเวลา (Simonson, M.; Smaldino, S.; Albright, M.; and Zvacek, S. (2009, p.9) การจัดการเรียนการสอนทางไกล และการออกแบบบทเรียนจึงต้องมีความระมัดระวังและคำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนและความสามารถในการเข้าถึงบทเรียน โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนแบบไม่เผชิญหน้าทางกายภาพและไม่กำหนดเรื่องเวลา

ในกรณี มสธ. การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการศึกษาทางไกลนั้น มีปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องคือ การออกกลางคันของนักศึกษาโดยยังไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ทั้งนี้จากการวิจัยในอดีตพบว่า ปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคัน เช่น การไม่สามารถจัดสรรเวลา ระหว่างการทำงานกับการเรียนได้อย่างเหมาะสม ความไม่คุ้นเคยกับการศึกษาด้วยตนเอง ความยากของเนื้อหาวิชา การขาดการติดต่อสื่อสารจากมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น (บุญศรี พรหมมาพันธ์ 2551) ส่วนการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาโทคือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกลที่ขาดความคุ้นเคย รวมทั้งการบริการในสำนักงานสนับสนุน เช่น การได้รับวัสดุการศึกษาล่าช้า การขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์และนักศึกษา และกับมหาวิทยาลัยเมื่อเกิดปัญหา

สื่อการเรียนการสอนสำหรับการศึกษาทางไกลประเภทหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นคือสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) ที่มีแนวโน้มเข้ามาทดแทนหนังสือที่ใช้กระดาษ จึงเป็นสื่อทางเลือกที่มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนทางไกลควรนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ของนักศึกษา

สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นคำที่ใช้อธิบายตัวอักษรที่มีลักษณะคล้ายหนังสือในรูปแบบดิจิทัล โดยแสดงให้เห็นบนจอคอมพิวเตอร์ ไม่ผ่านการพิมพ์และการเข้าเล่ม แต่บันทึกเป็นแผ่นจาน

ข้อมูลเสียง เช่น ซีดีรอมที่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้จำนวนมากในรูปแบบของตัวอักษรภาพ แอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหวต่อเนื่อง คำพูด เสียงดนตรี หน้ากระดาษเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นแฟ้มข้อมูลสะดวกต่อการเผยแพร่และจัดพิมพ์ในรูปแบบของเว็บไซต์ ผู้อ่านสามารถเปิดดูเอกสารเหล่านั้นด้วยเว็บเบราว์เซอร์ เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่สามารถแสดงผลข้อความ ภาพ และการปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถสร้างจุดเชื่อมโยงเอกสาร (Hyperlink) ไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และสามารถแทรกเสียงและภาพเคลื่อนไหวลงในหนังสือได้ เป็นคุณสมบัติที่หนังสือทั่วไปทำไม่ได้

สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์ที่ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดไปยังคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟนหรือเครื่องมืออื่นๆ ที่อ่านได้ และใช้การอ่านจากหน้าจอ เนื้อหาเหมือนหนังสือที่ใช้การพิมพ์ทุกอย่าง ผู้ซื้อสามารถสั่งซื้อเหมือนสินค้าอื่นๆ และดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ต โดยผู้ซื้อจะได้รับลิงก์ที่ดาวน์โหลดจากในอีเมล แล้วใช้การคลิกลิงก์เหล่านั้น หลังจากการดาวน์โหลดแล้ว ผู้ซื้อไม่ต้องเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่ออ่านหนังสือ เป็นการอ่านแบบออฟไลน์ ถ้าต้องการพิมพ์บนกระดาษก็สามารถทำได้จากเครื่องปริ้นท์ปกติ ดังนั้น ถ้า มสธ. สามารถพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อทางเลือกแก่นักศึกษา จะช่วยให้นักศึกษาสามารถอ่านเนื้อหาวิชาได้เร็วขึ้น และสะดวก โดยสามารถอ่านได้ในทุกสถานที่ที่สามารถพกพาคอมพิวเตอร์และมือถือไปได้ นอกเหนือจากการรับสื่อจากหนังสือที่เป็นสิ่งพิมพ์ การมีปฏิสัมพันธ์จากการใช้สื่อประเภทนี้จะช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น และตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร และตามความต้องการของผู้เรียนยิ่งขึ้น

ปัญหาจากระบบการเรียนการสอนของ มสธ. ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาอย่างยาวนานคือนักศึกษาได้รับเอกสารการสอนชุดวิชาล่าช้า รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติ ทั้งแบบฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และแบบฝึกปฏิบัติที่จัดทำเพื่อเป็นคะแนนเก็บ รวมทั้งแบบฝึกปฏิบัติที่จำเป็นต้องทำก่อนเข้ารับการเสริมทักษะเพิ่มเติมที่มหาวิทยาลัย การเรียนการสอนโดยผ่านสื่อเอกสารสิ่งพิมพ์เหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การจัดหาและบริการสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นน่าจะเป็นวิธีการช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การวิจัยนี้มุ่งพัฒนาและทดลองการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ในระบบการเรียนการสอนทางไกลของนักศึกษา มสธ. โดยทดลองกับกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิติศาสตร์ และทดลองหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัย เพราะวิชาการวิจัยเป็นวิชาที่มีนักศึกษาสอบไม่ผ่านในระดับสูง เนื่องด้วยลักษณะของวิชามีเนื้อหาที่ยากสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หากได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นสื่อทางเลือกสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษา ในด้านผลการเรียนรู้ และการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทางไกลที่เหมาะสมกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิติศาสตร์ โดยเฉพาะวิชาการวิจัย จึงน่าจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบการเรียนการสอน

การพัฒนาสื่อทางเลือก การนำเสนอเนื้อหา และบริหารจัดการหลักสูตร ตามความประสงค์ของผู้สอนและผู้เรียน จนนำไปสู่การช่วยให้ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด และทางหลักสูตรจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปใช้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการของหน่วยงานและของผู้เรียนตามมาตรฐานของการเรียนรู้ต่อไป

6. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) สำหรับการเรียนรู้ผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ในวิชาการวิจัยทางนิติศาสตร์
2. เพื่อทดลองใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) ในวิชาการวิจัยทางนิติศาสตร์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์
3. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ผ่านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) ในวิชาการวิจัยทางนิติศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามความต้องการของผู้เรียน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สามารถทราบผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นสื่อทางเลือกแก่นักศึกษาในระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ.
- 2) สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียนยิ่งขึ้น
- 3) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการวิจัยผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกลในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิติศาสตร์

8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน พอประมวลได้ดังนี้ บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2551) รายงานผลการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบการศึกษาทางไกลว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องคือ การออกกลางคันของนักศึกษาโดยยังไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เนื่องจากนักศึกษาไม่สามารถจัดสรรเวลาระหว่างการทำงานกับการเรียนได้อย่างเหมาะสม ความไม่คุ้นเคยกับการศึกษาด้วยตนเอง ความยากของเนื้อหาวิชา การขาดการติดต่อสื่อสารจากมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

ดุสิต เวชกิจ และคณะ (2550) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในปี 2550 พบว่า นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมเข้าใจเนื้อหาที่เรียนเพิ่มขึ้น และมีผลการศึกษายู่ในระดับหรือเกรด H (Honor) มากกว่ากลุ่มอื่น ส่วนนักศึกษาที่ไม่ได้รับการสอนเสริมส่วนใหญ่มีผลการศึกษายู่ในระดับที่ไม่ผ่านหรือ U (Unsatisfactory) นักศึกษามี

ความพึงพอใจต่อการสอนเสริมแบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้านเนื้อหา รูปแบบ และสื่อ ระยะเวลา และโอกาสในการซักถามระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในระดับปานกลาง

ศศิธร ชูตินันท์กุล (2543) ในนามกองแผนงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช รายงานผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูล นักศึกษาที่ลาออกกลางคันและที่ถูกคัดชื่อออก ตั้งแต่ปี 2525-2540 พบว่า ปัญหาที่เป็นสาเหตุ ได้แก่ ปัญหาส่วนตัวที่มีภาระงานมาก ไม่มีเวลาและความพร้อมในการศึกษา ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว ปัญหาด้านรูปแบบการศึกษาที่ขาดความมั่นใจต่อระบบการเรียนการสอนทางไกล และการขาดการแนะนำจากผู้สอน ขาดทักษะในการเรียนด้วยตนเอง ขาดความเข้าใจในการอ่านเนื้อหาวิชา ปัญหาด้านการเรียนการสอนคือ เนื้อหาวิชายากและมากเกินไป ปัญหาด้านการบริการของมหาวิทยาลัยคือ ได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า การติดต่อระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีน้อย การแจ้งผลการสอบล่าช้า สถานที่บริการอยู่ไกล ไม่สะดวกในการไปรับบริการ และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ปัญหาด้านผลสอบ ส่วนใหญ่สอบไม่ผ่านมากกว่า 10 ชุดวิชา และสอบซ้ำในชุดวิชาที่ไม่ผ่านมากกว่า 3 ครั้ง ปัญหาสาเหตุความไม่พึงพอใจในการเป็นนักศึกษาคือ ขาดความใกล้ชิดกับมหาวิทยาลัยและผู้สอน รู้สึกไม่ผูกพันกับมหาวิทยาลัย เบื่อหน่ายปัญหาซ้ำซากที่มหาวิทยาลัยไม่แก้ไข และขาดความผูกพันกับเพื่อนๆ ที่เรียนในมหาวิทยาลัย ชุดวิชาที่สอบไม่ผ่านส่วนใหญ่เป็นชุดวิชาไทยศึกษา ชุดวิชาสถิติ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภาษา กฎหมาย ซึ่งเป็นวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเฉพาะ

นักศึกษาที่ลาออกกลางคัน และที่ถูกคัดชื่อออก เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงเอกสารชุดวิชาให้กระชับและทันสมัย ควรส่งเอกสารการสอนให้เร็วกว่าเดิม จะได้มีเวลาอ่านหนังสือเต็มที่ ควรให้นักศึกษามีโอกาสแก้ตัว โดยทำรายงานส่ง หรือเข้ารับการอบรมพิเศษ ควรแจ้งผลสอบให้เร็ว อาจารย์ควรแนะนำหลักการอ่านหนังสือ ควรแจ้งสาเหตุที่นักศึกษาสอบตกหลายครั้ง และควรแนะแนวการศึกษาเพื่อช่วยเหลือด้านการเรียน

งานวิจัยข้างต้นเสนอแนะว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ในระยะก่อนและหลังจากเป็นนักศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาทางไกล ควรแนะแนววิธีการเรียนการสอนอย่างจริงจังและบ่อยครั้ง โดยแจ้งกฎระเบียบและข้อบังคับให้แก่นักศึกษาทราบเป็นครั้งคราว แม้จะมีข้อมูลนั้นอยู่แล้วในระเบียบการเป็นนักศึกษา และควรปรับปรุงหลักสูตรไม่ให้มีเนื้อหามากเกินไปและซ้ำซ้อน ควรทำสื่อเสริมสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาเข้าใจยาก และควรเฉลยแนวทางการตอบสำหรับชุดวิชาที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านหลายครั้ง นักศึกษาที่มีปัญหาเศรษฐกิจ ควรมีระบบการผ่อนชำระค่าลงทะเบียน และค่าวัสดุการศึกษา และให้โอกาสนักศึกษาที่ขาดแคลนสามารถกู้ยืมเงินและผ่อนการชำระด้วยดอกเบี้ยที่ต่ำ สำหรับชุดวิชาที่มีเนื้อหามาก มหาวิทยาลัยควรพิจารณาไม่ให้เอกสารการสอนมีเนื้อหามากเกินไป และควรสอนเสริมชุดวิชาที่มีเนื้อหาหายาก แม้จะมีจำนวนผู้ลงทะเบียนไม่มากนัก มหาวิทยาลัยควรให้ผู้ที่ถูกคัดชื่อออกสมัครเข้ามาเป็นนักศึกษาอีกครั้ง โดยให้

เรียนต่อเนื่องจากชุดวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และเสียค่ารักษาสถานภาพย้อนหลัง

ทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาที่เรียนในระบบทางไกล ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง วางแผนจัดเวลาเรียน พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยการอ่านและการวิเคราะห์ และมีทักษะในการติดต่อกับอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาควรมีลักษณะของการพึ่งพาตนเองและมีความเป็นตัวของตัวเองสูง

มาตรการป้องกันการลาออกของนักศึกษา มสธ. ในเรื่องการปฐมนิเทศ คือ ประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมปฐมนิเทศ ประสานความร่วมมือกับชมรมนักศึกษา และชมรมบัณฑิต ให้นักศึกษารู้จักกันและวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน รู้ระบบการลงทะเบียนเรียน และรู้จักพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เรื่องการแนะนำควรดำเนินการผ่านสื่อต่างๆ ที่เข้าถึงนักศึกษา จัดทำจุลสารแนะนำแก่นักศึกษา จัดทำชุดแนะนำ หรือสรุปย่อชุดวิชาที่มีเนื้อหาหายาก ให้นักศึกษารู้จักกลยุทธ์การศึกษาทางไกล ติดตามนักศึกษาที่มีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้กำลังใจ จัดให้มีอาจารย์แนะนำประจำศูนย์บริการ และจัดให้มีวันที่นักศึกษาพบอาจารย์ มสธ. ปีละครั้ง ในทุกสาขาวิชา

เรื่องการลงทะเบียน ควรเร่งรัดให้นักศึกษาลงทะเบียนตามกำหนดเวลา และเพิ่มบทบาทของศูนย์วิทยพัฒนาในการรับลงทะเบียน และลดช่วงเวลาการลงทะเบียน เพื่อให้นักศึกษากระตือรือร้น อีกทั้งควรแจ้งผลสอบภายใน 30 วันหลังการสอบ จัดระบบการติดตามนักศึกษาที่มีปัญหา เช่น ลาออกกลางคัน ถูกตัดชื่อออก

เรื่องการสอน ควรจัดส่งเอกสารการสอนให้ถึงมือนักศึกษาโดยเร็วที่สุด เช่น ภายใน 5 วัน หลังจากลงทะเบียนเรียน ควรเร่งรัดมาตรการการปรับปรุงชุดวิชาให้รวดเร็ว ได้เนื้อหาวิชาที่ทันสมัย และควรพิจารณาความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมกับนักศึกษา ชุดวิชาที่เปิดใหม่ต้องผลิตให้เสร็จล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งปี และต้องมีการประชุมบูรณาการอย่างจริงจังเพื่อรักษามาตรฐานชุดวิชา

เรื่องระบบการให้บริการ ควรจัดรายการคลินิกนักศึกษา มสธ. เพื่อให้นักศึกษาถามปัญหาได้ สาขาวิชาควรมีเว็บไซต์ของตนเอง โดยจัดให้มีการสื่อสารสองทาง แบบมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้ นักศึกษาถามปัญหาการเรียน ควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยมากขึ้น และใช้ระบบการสื่อสารสมัยใหม่ที่ช่วยให้นักศึกษารู้สึกใกล้ชิดกับมหาวิทยาลัย และลดความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง

บรรณานุกรม

ดุสิต เวชกิจ และคณะ. (2550). การประเมินผลการศึกษาและความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Tutorial) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ประกอบ กรณีกิจ, เนาวนิตย์ สงคราม, จินตวิริ์ คล้ายสังข์ (บรรณาธิการ). (2557). *รวมบทความ*

เรื่องเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา: นวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M., and Zvacek, S. (2009). *Teaching and Learning at a Distance* (4th ed.). Boston: Pearson

9. สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาที่เรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิจัยผ่านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะเกิดผลการเรียนรู้มากกว่าก่อนรับเนื้อหาวิชาผ่านสื่อ

10. นิยามศัพท์/นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การพัฒนาไฟล์เอกสารที่เหมือนหนังสือจริงๆ สามารถใส่เสียงได้ รับส่งและดาวน์โหลดเนื้อหาจากอินเทอร์เน็ตได้ ผู้อ่านสามารถพลิกอ่านได้ทีละหน้า จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือมือถือสมาร์ตโฟน โดยไม่ต้องใช้พื้นที่เก็บเอกสารเหมือนหนังสือเล่มจริงๆ โดยในการวิจัยนี้จะใช้เนื้อหาวิชาการวิจัยเพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองศึกษาจากสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ระบบการเรียนการสอนทางไกล หมายถึงระบบการจัดการเรียนการสอนแบบทางไกลโดยใช้โปรแกรมมูเดิล ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาจากอินเทอร์เน็ต โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนแบบเผชิญหน้าตามปกติกับผู้สอน

ผลการเรียนรู้ที่ได้รับ หมายถึง ผลจากการเรียนเนื้อหาวิชาการวิจัยผ่านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระบบการเรียนการสอนทางไกลที่ใช้ระบบมูเดิล โดยบรรลุวัตถุประสงค์ของเนื้อหาชุดวิชา

ผู้เรียนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาที่คงอยู่ในระบบการเรียนการสอนตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของสาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ.

การทดลองใช้สื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-books) ในวิชาการวิจัยทางนิติศาสตร์ หมายถึง การให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ มสธ. รับสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาการวิจัย เพื่อประเมินผลการเรียนรู้จากการศึกษาเนื้อหา โดยเปรียบเทียบกับความรู้ก่อนเริ่มรับสื่อ

แนวทางการพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการเรียนการสอนชุดวิชาในระดับปริญญาตรี หมายถึง วิธีการที่เป็นข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเนื้อหา การออกแบบ และการพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิติศาสตร์ ตามความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน

11. ขอบเขตการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย

(1) **ขอบเขตด้านประชากร** คือ นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ที่ยังคงสถานภาพนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ใน

ระบบการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบมูเดิล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ในระบบการเรียนการสอนทางไกล

(2) **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ เนื้อหาวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาตรีของสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มสช. ซึ่งเป็นวิชาที่มีผู้สอบไม่ผ่านเป็นจำนวนมาก

(3) **ขอบเขตด้านตัวแปร**

ตัวแปรต้น ได้แก่ เนื้อหาวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ จำนวน 5 โมดูล โดยใช้เวลาในการศึกษา 30 นาที และมีการประเมินผลโดยการทดสอบความรู้ก่อนเรียน และทำกิจกรรมหลังการศึกษา รวมทั้งรับข้อเสนอแนะจากผู้สอน จากนั้นจะประเมินผลโดยทดสอบความรู้หลังเรียน ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ของผู้เรียนทั้งก่อนและหลังจากศึกษาเนื้อหาผ่านสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

12. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

- (1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี สภาพการดำเนินงานที่เป็นอยู่ ความต้องการของนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง
- (2) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่สอง ได้แก่ การทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

(1) **ประชากร** ได้แก่ นักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ที่ยังคงสถานภาพนักศึกษา

(2) **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ ในระดับปริญญาตรี ในภาคการศึกษาที่ 1/2560 จำนวน 50 คน ที่ได้จากการสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

(3) **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่

- (3.1) เนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ที่สอนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการทำกิจกรรม และโจทย์กิจกรรมหลังการเรียน
- (3.2) กิจกรรมหลังจากการเรียน
- (3.3) แบบทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน

(4) **การตรวจสอบความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือ**

การตรวจสอบความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ

โมดูล 5 การรายงานผลการวิจัยและการเผยแพร่

การเขียนรายงานเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำวิจัย เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัย เพื่อนำเสนอผลจากการดำเนินการทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนได้ผลการวิจัย สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอต่อแหล่งทุนผู้สนับสนุนการวิจัย และเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง

เนื้อหาในโมดูลนี้ ประกอบด้วย การเขียนรายงานผลการวิจัย และการเผยแพร่รายงานวิจัย

1. การเขียนรายงานผลการวิจัย

การเขียนรายงานผลการวิจัย ควรเริ่มจากการทบทวนโครงการวิจัยที่เคยนำเสนอไปในตอนต้น ก่อนเริ่มงานวิจัย ทั้งนี้งานวิจัยที่ลงมือทำ อาจแตกต่างไปจากโครงการหรือแผนที่วางไว้ตอนต้น

การเขียนรายงาน ควรพิจารณาว่าผลที่ได้จากการวิจัยแตกต่างไปจากสิ่งที่ผู้วิจัยคาดคิดหรือไม่ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง ควรเขียนสาเหตุที่เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากที่ผู้วิจัยคาดคิดไว้ ทั้งความแตกต่างจากแบบที่ผู้วิจัยวางแผนตั้งแต่ต้น ความแตกต่างจากคำตอบที่ผู้วิจัยคาดคิด ความแตกต่างจากกรอบแนวคิดทางทฤษฎี หรือแตกต่างจากงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษาไว้

การเขียนรายงาน ควรเขียนตามโครงสร้างที่วางแผนได้ และตามข้อกำหนดของแหล่งทุนหรือของสถาบันที่สนับสนุนการทำงานวิจัยนั้นในขั้นเริ่มต้น โดยควรมีการเขียนหัวข้อ รายละเอียด และอาจใช้กราฟิกเสริม การเขียนที่ดีต้องทำให้ผู้อ่านสนใจและเข้าใจ

การเขียนรายงานควรกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญในการทำวิจัย วัตถุประสงค์ คำถามวิจัย ขอบเขต วิธีการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลที่รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะจากงานวิจัย และการก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

การเขียนรายงานผลการวิจัยในที่นี้ แบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็น โครงสร้างรายงานการวิจัย การใช้กราฟิกในรายงานการวิจัย โครงสร้างบทความวิจัย และการบรรณาธิกรายงานการวิจัยและบทความ

1.1 โครงสร้างรายงานวิจัย

โครงสร้างรายงานวิจัย ควรประกอบด้วยลำดับหัวข้อใหญ่ หัวข้อรอง และหัวข้อย่อย และรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน โครงสร้างรายงานช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของงานวิจัย และเข้าใจได้ง่ายขึ้น

โครงสร้างรายงานนิยมแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนท้ายเล่ม ส่วนที่มีความสำคัญและมีจำนวนหน้ามากที่สุดได้แก่ส่วนเนื้อเรื่อง ดังนี้

1) ส่วนนำ

ประกอบด้วย ปกหน้า ปกใน หน้าชื่อเรื่อง บทคัดย่อ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร คำนำ สารบัญ ส่วนที่อาจมีหรือไม่ในส่วนนำ เช่น กิตติกรรมประกาศ คำอุทิศ สารบัญตาราง และสารบัญภาพ

2) ส่วนเนื้อเรื่อง

ประกอบด้วยบทต่างๆ นิยมแบ่งเป็น 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 คือ บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นที่ศึกษา ปัญหาหรือคำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์ วิธีการวิจัยโดยสังเขป

บทที่ 2 คือ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกล่าวถึงบริบทของงานวิจัย ที่ได้จากประเด็นปัญหา ความเป็นมา คำถามจากงานวิจัยอื่น บริบทเหล่านี้นำไปสู่งานที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาอย่างไร โดยบริบทเหล่านี้ควรได้กล่าวไว้แล้วเป็นส่วนหนึ่งของบทนำ

บทที่ 3 คือ วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย

บทที่ 4 คือ ผลการวิจัย นำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมา โดยไม่สอดแทรกความคิดเห็นของผู้วิจัยลงไป

บทที่ 5 คือ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ กล่าวถึงผลการวิจัยโดยสรุป อภิปรายผลโดยเชื่อมโยงกับคำถามวิจัย วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง ว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่าง เนื่องจากสาเหตุใด ผลการวิจัยเสริมสร้าง สนับสนุน หรือขัดแย้งกับกรอบแนวคิดทางทฤษฎีหรือไม่ อย่างไร

รายงานวิจัยบทที่ 5 นี้ นำเสนอประโยชน์ที่ได้รับจากผลการวิจัยนี้ ช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ในวงวิชาการด้านนิเทศศาสตร์หรือไม่ เป็นประโยชน์ต่อการใช้แก้ปัญหาได้หรือไม่ หรือเกิดประโยชน์ด้านอื่นหรือไม่อย่างไร

3) ส่วนท้ายเล่ม

ประกอบด้วยเชิงอรรถท้ายเล่ม บรรณานุกรม ภาคผนวก ดัชนี (ถ้ามี) และประวัติผู้วิจัย

1.2 การใช้กราฟิกในรายงานการวิจัย

การใช้กราฟิก ช่วยให้การนำเสนอข้อมูลเข้าใจง่ายขึ้น การเลือกใช้กราฟิกประเภทใดขึ้นกับจุดประสงค์ ลักษณะของข้อมูล และข้อจำกัดในการนำเสนอ

ประเภทของกราฟิกได้แก่

- 1) ตาราง ใช้เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพของข้อมูลได้ชัดเจน
- 2) กราฟเส้น ใช้ตัดสินและสรุปแนวโน้มและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวหรือมากกว่า เมื่อต้องการรูปแบบการสื่อสารมากกว่าข้อมูลที่แน่นอน
- 3) ไดอะแกรม ใช้แสดงความสัมพันธ์ การแสดงเส้นทาง และกระบวนการ
- 4) กราฟแท่ง ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบตัวแปรหลายตัว
- 5) แผนภูมิภาพ ใช้แสดงส่วนประกอบย่อยๆ
- 6) แผนที่ ใช้แสดงภาพการกระจายของพื้นที่ และข้อมูลประชากรในแต่ละพื้นที่
- 7) ภาพถ่าย ใช้เพื่อสื่อสารข้อมูลจากการสังเกตปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน

1.3 โครงสร้างของบทความวิจัย

บทความวิจัยโดยทั่วไป จะปรับย่อมาจากรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยจำกัดจำนวนหน้าในการ

นำเสนอ เนื่องจากพื้นที่ที่นำเสนอมีจำกัด บทความวิจัยต้องประกอบด้วยหัวข้อหลักๆ ที่นำเสนอในรายงานวิจัยฉบับเต็ม แต่อาจแตกต่างกันไปตามรูปแบบของวารสารที่พิมพ์เผยแพร่บทความบ้าง แต่โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง
2. ชื่อผู้วิจัย
3. บทคัดย่อ
4. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย
5. วัตถุประสงค์
6. วิธีดำเนินการวิจัย
7. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
8. บรรณานุกรม
9. ภาคผนวก (ถ้ามี)

1.4 การบรรณาธิกรายงานการวิจัยและบทความ

การบรรณาธิกรายงานการวิจัย เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาก่อนเผยแพร่ โดยตรวจสอบตั้งแต่การรายงานขั้นต้นในบทที่หนึ่งจนถึงสรุปกระบวนการวิจัย การบรรณาธิกรต้องตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างหัวข้อและรายละเอียดเนื้อหา การลำดับเนื้อหาตามความเหมาะสม การตรวจสอบความถูกต้องและความสม่ำเสมอในการกำหนดหัวข้อ หมายเลข โดยบางครั้งอาจต้องสลับหัวข้อหรือเนื้อหา เพื่อให้ลำดับการนำเสนอที่เข้าใจง่ายขึ้น และสื่อความหมาย

การบรรณาธิกรต้องตรวจสอบ การเขียนเชิงอรรถ บรรณานุกรม ตามรูปแบบการอ้างอิงที่หน่วยงานผู้สนับสนุนการวิจัยกำหนด หรือกรณีที่เป็นบทความวิจัย ก็ต้องตรวจสอบรูปแบบการเขียนอ้างอิงตามวารสารทางวิชาการที่ผู้วิจัยส่งบทความไปเผยแพร่ได้กำหนดไว้ เป็นแนวทางสำหรับผู้ประสงค์ส่งบทความไปตีพิมพ์เผยแพร่ การกำหนดรูปแบบของผู้จัดทำวารสารนั้นก็เพื่อให้การนำเสนอบทความทุกฉบับในวารสารวิชาการนั้น เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน

การบรรณาธิกรต้องตรวจสอบการใช้ภาษา การใช้ประโยคที่สั้นแต่ได้ใจความ การใช้คำและภาษาที่เข้าใจง่าย การตัดคำฟุ่มเฟือย การตัดการใช้คำที่ไม่สม่ำเสมอและไม่สอดคล้อง โดยอาจต้องปรับปรุงลีลาการเขียน การตั้งชื่อภาพและตารางที่คงเส้นคงวา การบรรณาธิกรต้องตรวจแก้การใช้ตัวสะกดที่ไม่ถูกต้องหรือการใช้คำทับศัพท์ที่ไม่ถูกต้องตามหลักการในพจนานุกรม กรณีที่มีข้อความที่ใช้ภาษาอังกฤษ ก็ควรตรวจสอบความคงเส้นคงวาในการใช้อักษรนำและอักษรตาม

2. การเผยแพร่งานวิจัย

ผลงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการและวิชาชีพ คือผลงานเผยแพร่ในรูปแบบบทความวิจัย ในวารสารทางวิชาการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

การเผยแพร่งานวิจัยในรูปบทความยังสามารถนำเสนอผ่านช่องทางอื่นๆ เช่น รายงานรวมบทความทางวิชาการและบทความวิจัยหลังจากการประชุมทางวิชาการแล้ว รวมทั้งผ่านเว็บไซต์ขององค์กรผู้จัดการประชุมสัมมนานั้น การจัดนิทรรศการ ตลอดจนผ่านสื่อและช่องทางการสื่อสารอื่นๆ

บทความวิจัยที่ได้รับการยอมรับว่ามีคุณภาพ ต้องผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการที่ทำหน้าที่เป็นผู้อ่านผลงานนั้น หรือเป็นผู้เสนอผู้อ่านที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง (Peer review) กับงานวิจัยนั้นๆ

กองบรรณาธิการและผู้อ่านผลงาน จะพิจารณาผลงานวิจัย เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยที่ส่งบทความมา เพื่อให้ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงการนำเสนอในงานในบทความให้มีคุณภาพดีมากขึ้นกว่าที่นำเสนอในตอนต้น

ผลการพิจารณาจากกองบรรณาธิการ ที่มีอำนาจในการอนุมัติ ให้เผยแพร่บทความวิจัย มักมีทางเลือกในการแจ้งผู้ส่งบทความวิจัยดังนี้

- 1) การยอมรับให้เผยแพร่บทความวิจัย โดยไม่ต้องแก้ไขปรับปรุง หรือแก้ไขเพียงเล็กน้อย
- 2) การส่งกลับมาให้ผู้ส่งบทความ พิจารณาปรับปรุงและแก้ไขแนวทางการเขียนใหม่ ตามข้อเสนอแนะจากผู้อ่านงาน แล้วส่งบทความที่แก้ไขแล้ว กลับไปให้กองบรรณาธิการพิจารณาอีกครั้ง หรือ
- 3) การปฏิเสธการเผยแพร่บทความ ซึ่งอาจมีสาเหตุจากการที่เนื้อหาบทความไม่สอดคล้องกับแนวทางที่วารสารเผยแพร่อยู่แล้ว หรืออาจเนื่องจากคุณภาพของบทความยังไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กองบรรณาธิการวารสารกำหนดไว้ เป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสิน

ตัวอย่างวารสารระดับนานาชาติที่ได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการ โดยมี **ค่าความถี่ของการอ้างอิงบทความวารสารในแต่ละปี (Impact factor)** สูง เช่น Journal of Communication, Journalism and Mass Communication Quarterly, Media Asia, Human Communication Research.

Communication Research เป็นต้น ค่าความถี่ของการอ้างอิงนี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการประเมินคุณภาพบทความ ช่วยเปรียบเทียบ และใช้ในการจัดอันดับวารสารในระดับสากล

ส่วนวารสารระดับชาติ มักจัดทำโดยสถาบันการศึกษาที่สอนศาสตร์ด้านการสื่อสารในระดับอุดมศึกษา และมีรายชื่อวารสารอยู่ในฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.)

บรรณานุกรม โมดูล 5

จันทนา ทองประยูร. (2548). หน่วยที่ 3 การศึกษาค้นคว้าอิสระทางนิเทศศาสตร์โดยการวิจัย. ใน *ประมวล*

สาระชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ นนทบุรี สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รุจเรขา วิทยายุทธภูมิกุล. (2544). Journal impact factor. สืบค้น 21 ตุลาคม 2560, จาก

<http://stang.sc.mahidol.ac.th/text/impact.htm>

อภิชนา อยู่ในธรรม. (2556). หน่วยที่ 13 การเขียนโครงการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย และการเผยแพร่
รายงานการวิจัย ในเอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) นนทบุรี
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ค.

พาวเวอร์พอยต์ (Power point) 5 โมดูล

โมดูล 1 แนวคิดการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

รองศาสตราจารย์ฉันทนา ทอประยูร
สาขาวิชานิเทศศาสตร์

ความหมายของการวิจัย

- การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ การตรวจสอบ หรือการทดลองอย่างวิทยาศาสตร์ และมีระเบียบวิธี
- จุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงใหม่ๆ เพื่อการอธิบายที่ถูกต้อง หรือเพื่อพบทฤษฎีใหม่ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป
- การพบทฤษฎีหรือกฎ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงใหม่ๆ หรือการนำข้อสรุปจากทฤษฎี หรือกฎที่ได้รับการปรับปรุงไปใช้ในทางปฏิบัติ

จุดประสงค์การวิจัย

- การทำวิจัยมีจุดประสงค์
- เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นจริง
- เพื่อขยายขอบเขตความรู้และความเข้าใจของแนว
- เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ
- การวิจัยช่วยให้มีความรู้ใหม่จากข้อเท็จจริงและทฤษฎีในปัจจุบัน

ลักษณะของการวิจัย

- มีจุดมุ่งหมายแน่นอน เพื่อหาข้อเท็จจริง สร้างกฎเกณฑ์และทฤษฎีใหม่ๆ ทางนิเทศศาสตร์ หรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่
- มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการแบบก้าวหน้าอย่างมีเหตุผล และนำไปสู่การค้นพบความรู้ใหม่ที่ยั่งยืน
- เป็นกรรมวิธีหรือวิธีการของปัญหา ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เป็นสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไข
- มีการรวบรวมข้อมูลใหม่ เพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้
- มีการใช้เครื่องมือวิจัยที่ถูกต้อง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความตรงและความเที่ยง และได้ข้อค้นพบที่เชื่อถือได้
- มีการบันทึกและรายงานผลอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถนำไปใช้กับทราบ สามารถนำไปทดสอบซ้ำ หรือปรับปรุงข้อค้นพบ

ประเภทของการวิจัยตามประโยชน์ที่ได้รับ

1. การวิจัยพื้นฐาน (Basic research)
จุดประสงค์เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือกระบวนการต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต เพื่อเป็นรากฐานการค้นคว้าหรือการปฏิบัติที่กว้างไกล และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ
2. การวิจัยประยุกต์ (Applied research)
มุ่งแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งมุ่งเน้น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต เพื่อพัฒนาความรู้ใหม่ที่มีประสิทธิภาพ โดยทาง การ ประเมินผลโครงการที่ไม่เป็นไปอย่างถูกต้อง และหาแนวทางปฏิบัติที่ได้ผลดีที่สุด
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)
มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการปฏิบัติและการปรับปรุง การพัฒนาความรู้ หรือองค์ความรู้เชิงปฏิบัติ

ประเภทของการวิจัยตามลักษณะข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)
การวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีการทางสถิติในการสุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยข้อมูล ที่เป็นตัวเลขที่สามารถนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ (Describe) และใช้วิธีการ (Inferential) ของสถิติ
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative research)
การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาปรากฏการณ์ที่ซับซ้อน เช่นการค้นคว้าเกี่ยวกับความหมาย หรือความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ซึ่งไม่สามารถวัดปริมาณหรือสถิติได้ โดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

ประเภทของการวิจัยตามจุดมุ่งหมาย หรือลักษณะปัญหาวิจัย

1. การวิจัยสำรวจเบื้องต้น หรือการวิจัยบุกเบิก (Exploratory research) • เป็นการวิจัยเพื่อหาข้อมูลเบื้องต้น เนื่องจากขาดข้อมูลอ้างอิงที่มี หรือมีข้อมูลน้อย • เพื่อได้จากการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการตั้งสมมติฐาน หรือเป็นการขยายผลการวิจัยต่อไป โดยค้นคว้าแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง	2. การวิจัยเชิงบรรยาย หรือการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) • เป็นการบรรยายปรากฏการณ์ที่มีเกิดขึ้น เพื่อจะศึกษาสิ่งที่จะวิจัยที่เห็นอยู่ • ตรวจสอบความสัมพันธ์ของการปฏิบัติ แนวคิด • แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และชุดข้อมูล

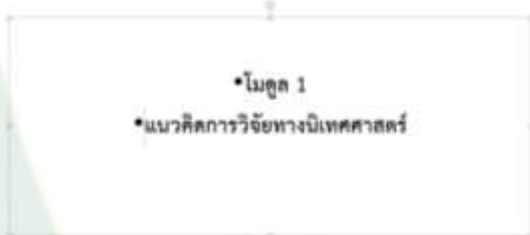
ประเภทของการวิจัยตามจุดมุ่งหมาย หรือลักษณะปัญหาวิจัย

3. การวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical research) • เป็นการวิเคราะห์เพื่อเหตุผลในการเกิดเหตุการณ์ อาศัยต้นความรู้ทางทฤษฎีในการกำหนดรูปแบบและทดสอบสมมติฐาน • ใช้วิธีการทางสถิติช่วยทดสอบสมมติฐาน • เป็นการวิจัยระดับสูงกว่าการวิจัยเชิงบรรยาย	• การวิจัยเชิงพยากรณ์ หรือการวิจัยเชิงคาดการณ์ (Predictive research) • มีจุดมุ่งหมายเพื่อพยากรณ์ คาดการณ์ หรือทำนายเหตุการณ์ อนาคตที่อยู่นอกเหนือจากปัจจุบัน รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการคาดการณ์

ขั้นตอนการวิจัย

1. กำหนดปัญหาการวิจัย และตั้งชื่อเรื่อง 2. ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3. กำหนดวิธีวัดประสิทธิผล และสมมติฐานการวิจัย 4. กำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี และกรอบแนวคิดการวิจัย	5. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 6. กำหนดเครื่องมือและวิธีวัด 7. สร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 8. เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 9. พิมพ์รายงานวิจัยและเผยแพร่

ขอบข่ายนำเสนอ

โมดูล 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารทางวิชาการ ของปริญญ
สาขาวิชานิเทศศาสตร์

โมดูล 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- การทบทวนวรรณกรรม เป็นขั้นตอนสำคัญในการบวนการวิจัย เพราะจะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าถึงเนื้อหาหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวได้มากขึ้น โดยไม่ดำเนินการซ้ำซ้อนกับงานที่คนอื่นผู้ทำมาแล้วในอดีต
- การทบทวนวรรณกรรม อาจทำตั้งแต่เริ่มต้น ก่อนเริ่มกระบวนการวิจัย โดยสามารถช่วยระบุข้อค้นพบปัญหาวิจัยที่ชัดเจนขึ้น
- การทบทวนวรรณกรรม ยังอาจดำเนินการเมื่อได้ปัญหาวิจัยแล้ว และในระหว่างการทำเนิการวิจัย

ความหมาย ความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรม

- การทบทวนวรรณกรรม เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวม และประมวลความรู้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างเป็นระบบ
- ช่วยให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจแนวคิด ขอบเขต ความรู้พื้นฐาน ความเป็นมาของปัญหาวิจัย และสถิติความรู้เดิม
- การทบทวนวรรณกรรม ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจปัญหาวิจัยได้ชัดเจนขึ้น ช่วยพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย เมื่อมีวิธีการศึกษา การวัดค่าผลไป การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสามารถวิเคราะห์แนวทงการวิจัย การวิจัย หรือเป็นปฏิกิริยาการวิจัยได้ดียิ่งขึ้น
- การทบทวนวรรณกรรม ช่วยให้การดำเนินการวิจัยเป็นระหัดองปริมาณ หรือการทดลอง และเวลา โดยไม่ซ้ำวิจัยซ้ำซ้อนกับงานที่คนอื่นได้ศึกษามาแล้ว

แหล่งจวรรณกรรม

- แหล่งวรรณกรรมที่ใช้สำหรับรวบรวมความรู้เฉพาะแห่ง ไม่เกินและนอกเหนือข้อมูลปฐมภูมิที่มีผู้ศึกษา ค้นคว้า และสังเคราะห์ข้อมูลแล้วเป็นผู้จัดการและแก้ไข เช่น วารสารวิชาการ วารสารวิจัย วารสารสหสาขาที่เกี่ยวข้อง รายงานวิจัย บทความ บทปริทัศน์ (review) หนังสือนิต คำอธิบายสาร เอกสาร รายงานของราชการ วิทยานิพนธ์ บทความ บทวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ฯลฯ
- แหล่งวรรณกรรม อาจอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (CD-ROM) ออนไลน์ เว็บไซต์ ฐานข้อมูล

การพิจารณาแหล่งวรรณกรรม

- แหล่งวรรณกรรมที่ผู้วิจัยศึกษา ควรคัดเลือกจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ความน่าเชื่อถือ และการได้รับการยอมรับของหน่วยงาน หรือสำนักพิมพ์ ที่มีชื่อเสียงและเชื่อถือได้
- ชื่อเขียนของผู้เขียน ผู้แต่ง หรือผู้วิจัย
- เนื้อหาของวรรณกรรมที่เป็นสาระฐาน อันสนับสนุน ถูกต้อง มีความตรง และความถี่
- 1) **เอกสารช่วงต้นต้นเนื้อเขียน** เช่น บทคัดย่อภาษาไทย ความวิจารณ์สาร บรรณานุกรม เป็นต้น
- 2) **วรรณกรรมชุดต้นฉบับ** เช่น วรรณกรรม วิชานวัตกรรม วรรณกรรมพิเศษ เป็นต้น
- 3) **วรรณกรรมจากคอมพิวเตอร์** โดยสืบค้นจากเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ หรือจากฐานข้อมูลวิชาการ

กระบวนการทบทวนวรรณกรรม

1. **กำหนดวัตถุประสงค์ของการทบทวนวรรณกรรม**
- ผู้วิจัยต้องกำหนดขอบเขต ครอบคลุมช่วงเวลา วัตถุประสงค์ และวิธีการทบทวนวรรณกรรม
2. **ค้นหาแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง**
- ผู้วิจัยควรเลือกแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึง วารสาร บทความ บทคัดย่อ การวิจัยที่เกี่ยวข้อง ค้นคว้าเพิ่มเติมจากงาน เมื่อมีเวลาว่าง ศึกษาจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ
3. **ดำเนินการคัดกรองและอ่านเอกสาร**
- การอ่านทบทวนวรรณกรรมต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ควรใช้วิธีการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจ สรุปเนื้อหา โดยอ่าน 3-5 ครั้ง ศึกษาวิธีเขียนบทความทบทวนวรรณกรรม เพื่อเตรียมตัวอ่านและวิเคราะห์เอกสารต่อไป

หลักเกณฑ์การทบทวนวรรณกรรม: การคัดเลือกวรรณกรรม

- การทบทวนวรรณกรรม จากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือเชื่อถือได้มีความน่าเชื่อถือ หรืองานเขียนที่ทันสมัย ซึ่งสามารถเชื่อมโยง ทบทวนได้เป็นอย่างดี
- การไม่เลือกวิธีเขียนที่ล้าสมัยหรือไม่เกี่ยวข้อง
- 1. **การคัดเลือกวรรณกรรม**
- บทคัดย่อต้นฉบับ ศึกษาจากบทความที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ศึกษา ชื่อผู้แต่ง ความน่าเชื่อถือของผู้แต่ง ความถูกต้องของเนื้อหา ความทันสมัย และแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ชื่อผู้แต่ง และความสัมพันธ์ของสำนักพิมพ์ ความสามารถของสำนักพิมพ์
- การคัดเลือกวรรณกรรม จากแหล่งข้อมูล ควรพิจารณาถึงวิธีการเขียน เนื้อหาสาระสำคัญของเนื้อหา ชื่อผู้แต่ง บทคัดย่อ บทคัดย่อที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากวิธีเขียนที่สอดคล้องกับหัวข้อที่ศึกษา

หลักเกณฑ์การทบทวนวรรณกรรม: การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม

- 2. **การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม**
- ข้อดีของผู้วิจัยได้ครอบคลุมวิธีการวิจัย แนวคิดหรือแบบจำลองใหม่ ๆ ที่แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
- การประเมินวิธีการวิจัยได้จากทฤษฎี ข้อสรุปเชิงประจักษ์ สมมติฐาน ผลการวิจัยในเชิงสังเคราะห์
- **การวิเคราะห์วรรณกรรม** เป็นการจำแนกส่วนประกอบ และสาระสำคัญของวรรณกรรม และตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างส่วนประกอบนั้นกับหัวข้อที่ผู้วิจัยศึกษา
- บรรยาย

หลักเกณฑ์การทบทวนวรรณกรรม: การเขียนอ้างอิงวรรณกรรม

- **การสังเคราะห์วรรณกรรม** เป็นการสรุปหรือจับประเด็นสำคัญของงานจากวิธีการวิเคราะห์รวมกัน ในลักษณะที่จับประเด็นสำคัญ ให้เชื่อมโยงกันเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับ หรือบูรณาการข้อสรุปประเด็นสำคัญของงานจากวิธีการวิเคราะห์ เป็นแนวคิดหรือหลักการของงานฉบับนั้นสามารถนำมาใช้ได้จากการสังเคราะห์ในรูปแบบทฤษฎีหรือข้อคิดความ
- 3. **การเขียนอ้างอิงวรรณกรรม**
- ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญของเนื้อหาเรื่อง หรือระบุเหตุผลที่นำมาสนับสนุนอย่างเป็นกลาง ไม่ถือเอาความเห็นส่วนตัวหรืออยู่ข้างฝ่าย

จบการนำเสนอ

• ไม้ดูล 2

- **การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**

ไม้ดูล 3 ระเบียบวิธีการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

รองศาสตราจารย์จันทร์ชัชพร ขจรประเสริฐ
สาขาวิชานิเทศศาสตร์

ระเบียบวิธีการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นวิธีการดำเนินการเพื่อให้สามารถบรรลุความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- การเลือกประเภทการทดลองที่เหมาะสม
- การสร้างเครื่องมือการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย

- **1. วิธีการวัดซ้ำ (Test-retest method)** เป็นการหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการให้เครื่องมือวัดซ้ำสองครั้งกับคนกลุ่มเดิม แล้วนำผลการวัดมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าสูง แสดงว่าเครื่องมือการวิจัยมีความเที่ยง
- **2. วิธีการใช้เครื่องมือวัดที่มีลักษณะเทียบเท่าที่อยู่คนกัน (Equivalent form or parallel form)** ใช้เครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเหมือนกัน 2 ชุด วัดคนประเภทเดียวกัน มีรูปแบบคำถาม จำนวนข้อคำถาม ความยากง่ายเท่ากัน เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มผู้ตอบเหมือนกันแล้วนำผลจากการวัดทั้งสองชุดมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เช่นเดียวกับวิธีการวัดซ้ำ

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย

- **3. วิธีการหาสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Internal consistency)** แบ่งได้เป็น 3 แบบ
  - **3.1 แบบแบ่งครึ่ง** เป็นการให้เครื่องมือวัดกับกลุ่มผู้ตอบมีการวัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาแบ่งเป็นสองส่วน คือ แยกข้อคำถามที่ 1 กับสองข้อคำถามคู่ แล้วนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาหาค่า
  - **3.2 แบบจุดตัด-ทิศทางเดียว** เป็นการหาความเที่ยงที่วัดคนกลุ่มเดียวกัน โดยมีการวัดสองครั้งโดยใช้เครื่องมือที่ต่างกัน คือ สอบถามได้ครั้งหนึ่ง แล้วให้ผ่านไปหนึ่งเดือนจึงมีการวัดด้วยเครื่องมือที่ต่างกันอีก
  - **3.3 แบบทดสอบซ้ำ หรือสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ** เป็นการหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้วิธีลักษณะเป็นการทดสอบซ้ำกับวิธีเดิม เช่น โดยมีการทดสอบซ้ำในวันถัดมา จึงจะได้ข้อมูลว่า 3.31 สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- **การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย** ทำได้หลายวิธี และวิธีที่มีผลต่อประสิทธิภาพมากที่สุดนั้น ผู้วิจัยควรเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่จะศึกษา
- **การใช้แบบสอบถาม** ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการใช้วิธีที่นิยมและสะดวกสำหรับผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด เพราะสามารถทำได้ทั้งการวิจัยเชิงสำรวจ และทั้งการวิจัยเชิงทดลองแบบควบคุมตัวแปรได้ ผู้วิจัยต้องศึกษาผู้ใช้ข้อมูลการศึกษา โดยให้รูปแบบคำถามและภาษาที่เฉพาะเจาะจงการตอบ มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความตรงและความเที่ยง หากไม่มีวิธีการทดสอบใช้แบบสอบถามก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก็กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- **การทดสอบแบบสอบถาม** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องมีผู้ตอบ โดยอาจมีจำนวนหนึ่งซึ่งจะเลือกเฉพาะกลุ่ม และใช้แบบคำถามที่ซ้ำกัน เมื่อส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแล้ว จะมีการตรวจสอบความเที่ยง เช่น เก็บแบบสอบถามวันแรกแล้ว
- **การสังเกตแบบตามหาไปรษณีย์** เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยสังเกตแบบสอบถามได้จากผู้ตอบไปรษณีย์ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถาม วิธีการนี้เหมาะกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่พูดภาษาที่ตนเองเข้าใจมากที่สุด อาจจะมีการใช้สหวิทยาการไปจนถึงกับชาติพันธุ์ และแนวทางการเก็บแบบสอบถาม และการทำการวิจัยที่ซ้ำกัน สามารถแบบสอบถามที่ศึกษาเก็บรวบรวมแบบที่ เหมาะกับเนื้อหาไม่ซ้ำกัน จำนวนร้อยละ 10 สำหรับเนื้อหาซึ่งจะศึกษา ขาดความถี่ของการวัดแบบไปรษณีย์ ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีวิธีการตรวจสอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล และควรใช้ข้อมูลที่มีการเป็นปัจจุบันที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- **การสังเกตแบบตามหาไปรษณีย์** เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องมีแบบสอบถามจากผู้ตอบไปรษณีย์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- **การสัมภาษณ์** เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในโครงการสัมภาษณ์ หรือใช้วิธีการจัดตั้งกลุ่มวิจัย หรือผู้สามารถทำการสัมภาษณ์แบบวิธีอื่นได้ การสัมภาษณ์มีหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์แบบเป็นกันเองแบบกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- **การสังเกต** เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีการนำผู้สังเกตไปสังเกตการณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสังเกต และหาความสัมพันธ์เชิงสังเกตกับตัวแปรอื่น การสังเกตเป็นการสังเกตแบบมีโครงสร้างและการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง มีที่ควรบันทึกไว้จากการสังเกต ได้แก่ การกระทำ กิจกรรม ความสัมพันธ์ สภาพสังคม การมีส่วนร่วม และความหมาย
- **การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร** เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ที่มีการบันทึกไว้ในเอกสารประเภทต่างๆ ไม่เกินขอบเขตของผู้วิจัย ผู้รับ หรือผู้ให้ เอกสารที่รวบรวม อาจจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับ วารสาร เอกสารส่วนบุคคล นิทรรศการ และหนังสือพิมพ์ เอกสารเหล่านี้จำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะในการดำเนินงานค้นคว้า เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยได้

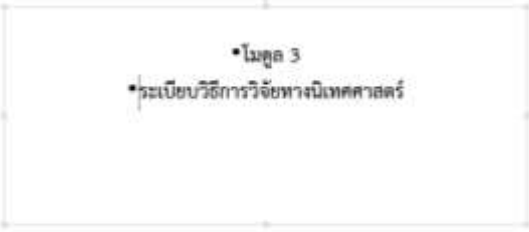
การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบูรณาการ
- **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ** เป็นการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาคำนวณด้วยวิธี เพื่อได้ผลลัพธ์การวิจัย สถิติแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ สถิติพรรณนา และสถิติอ้างอิง
- **1) สถิติพรรณนา** ผู้วิจัยสามารถทราบผลเบื้องต้นของการศึกษา สถิติพรรณนาว่าแบบสอบถามมีเนื้อหาส่วนกลางหรือไม่ใช่ดี ส่วนเฉลี่ย มีฐานนิยม สถิติพรรณนาประเภทการกระจายข้อมูล ได้แก่ วิธีที่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน การเลือกวิธีขึ้นอยู่กับชนิดของการวัดแล้ว
- **2) สถิติอ้างอิง** ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสรุปไปยังกลุ่มของประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ** เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการค้นหาความหมายเชิงลึกของเนื้อหา และทำความเข้าใจกับเนื้อหา โดยเอกสาร ที่ปรากฏบท หรือผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษา และข้อมูลจากแหล่งอื่น ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก สังคม และวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่างๆ
- **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ** 4 แบบที่นิยมใช้กัน ได้แก่ **อุปมาอุปไมย** **ETC** **ETC** **ETC** **ETC**
  - การอุปมาอุปไมย
  - การอุปมาอุปไมย
  - การอุปมาอุปไมย
- การอุปมาอุปไมยเป็นการค้นหาความหมายเชิงลึกของเนื้อหา และเอกสารจากบทสัมภาษณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จบการนำเสนอ

โมดูล 4 การเขียนโครงการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

ระบอบการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาวิชานิเทศศาสตร์

การเขียนโครงการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

- **โครงการวิจัย** มีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ข้อเสนอโครงการวิจัย คำขออนุมัติโครงการวิจัย โครงการวิจัย หรือข้อเสนอการวิจัย
- โครงการวิจัย เป็นเอกสารที่เขียนหลังจากเขียนโครงการขอทุนโครงการวิจัย
- ผู้วิจัยเขียนโครงการวิจัย เพื่อข่งขันไปมีงบประมาณดำเนินงานวิจัยที่รัดกุมมากขึ้น ก่อนที่จะเริ่มต้นโครงการวิจัย เพื่อให้โครงการนั้นมีผลการกำหนดแนวทาง ชัดเจนชัด และวิธีการวิจัย สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกยุค
- รูปแบบและประเด็นการเขียนทั้งชุดโครงการวิจัยแตกต่างกันไป ตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่ทำการขอทุน

ความสำคัญของโครงการวิจัย

- ช่วยให้ผู้วิจัยมีระบบความคิดที่ชัดเจน
- เป็นแนวทางให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน
- เป็นหลักฐานให้คณะกรรมการหรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาคุณค่าของโครงการ และพิจารณาตัดสินการอนุมัติ โดยพิจารณาประกอบกรณีเงื่อนไขการดำเนินการ
- ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานวิจัยตามแผนการที่วางไว้
- ถ้ามีผู้ร่วมโครงการหลายคน สามารถใช้โครงการวิจัยเป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน

องค์ประกอบของโครงการวิจัย

- ชื่อโครงการ หมายถึงชื่อที่สื่อถึงเนื้อหา ของวิจัยในประเด็นศึกษา
- ผู้รับผิดชอบโครงการ ควรระบุชื่อ สกุล สมบูรณ์ ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เป็นข้อความที่บอกความจำเป็นของสถานการณ์ปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และความสำคัญของการแก้ปัญหาที่ศึกษาว่าควรศึกษาวิจัย
- วัตถุประสงค์การวิจัย เป็นข้อความที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นโดยระบุวัตถุประสงค์การวิจัย และค่าความคาดหวัง
- วัตถุประสงค์การวิจัย เป็นข้อความที่บอกถึงสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา วัตถุประสงค์ควรสอดคล้องกับชื่อของชื่อวิจัย ควรใช้คำว่า "เพื่อศึกษา..."

องค์ประกอบของโครงการวิจัย

- **แนวคิด ของผู้เขียนโครงการวิจัย** ที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษา ค้นคว้าทดลองในด้านงานวิจัย ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัยได้ จึงควรเขียนขึ้นเชื่อมโยงกับคำอธิบายที่ผู้วิจัยสนใจในทางทฤษฎีหรือปฏิบัติในทางจริง
- **กรอบแนวคิดการวิจัย** มีลักษณะเป็นแผนภาพที่แสดงภาพสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา
- **สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)** เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเนหรือสิ่งที่ผู้วิจัยตั้งใจจากตัวแปร
- **ขอบเขตการวิจัย** เป็นการกำหนดขอบเขตของวัตถุประสงค์ศึกษา ผู้รับผิดชอบของงานวิจัย ประเภทของ ระยะเวลาและพื้นที่วิจัย

องค์ประกอบของโครงการวิจัย

- **นิยามศัพท์** หรือนิยามปฏิบัติการ เป็นการกำหนดขอบเขตของคำที่ใช้ครอบคลุมแก่นของศึกษาได้ชัดเจนตามที่ผู้เขียนวิจัย กำหนดคำบางคำที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาโดยไม่มีคำอธิบายจากพจนานุกรม
- **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย** เป็นการบอกถึงผลที่ได้คือมีความสำคัญของการวิจัย ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แก่การพัฒนางานต่างๆ
- **ขอบเขตการวิจัย** เป็นการกำหนด ขอบเขตของพื้นที่การวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา
  - ระยะเวลา โดยระบุปีหรือระยะเวลาของการศึกษา และจำนวนประชากร
  - ระบุตัวแปร เป็นชื่อของตัวแปรที่ศึกษา โดยต้องระบุตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ศึกษา
  - ครอบคลุมถึงนิยามการวิจัย เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยใช้ในการกำหนดขอบเขตของ วิจัยว่ามีขอบเขตอย่างไร
  - การแบ่งระดับชั้นข้อมูล เป็นวิธีการที่จะใช้ข้อมูลทางสถิติอย่างไร เช่น การแจกแจงความถี่
  - การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการกำหนด หนทางที่จะใช้วิเคราะห์ข้อมูล

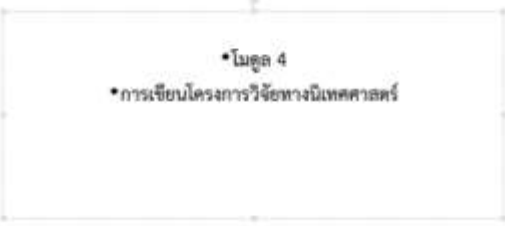
องค์ประกอบของโครงการวิจัย

- **ระยะเวลาและแผนการดำเนินงานวิจัย** เป็นการระบุระยะเวลาที่โครงการดำเนินงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ มีเขียนเป็นรูปของแผนการปฏิบัติงาน
- **งบประมาณโครงการดำเนินงานวิจัย** เป็นการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย
- **บรรณานุกรม** เป็นการรวบรวมเอกสารหรือแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องใช้ในการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการวิจัยได้ การเขียนบรรณานุกรมต้องมีการระบุชื่อผู้แต่งและปีของผลงานเป็นไปตามที่เจ้าของได้ตีพิมพ์สามารถสืบค้นข้อมูลได้
- **ประวัติผู้วิจัย** เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้วิจัย เช่น ชื่อ วุฒิการศึกษา ผลงานทางวิชาการ
- **ภาคผนวก (ถ้ามี)** เป็นข้อมูลที่เพิ่มเติมจากองค์ประกอบที่อธิบายแล้วข้างต้น แต่ผู้วิจัยต้องกล่าวถึงก่อนถึงได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบของโครงการภายใต้ขึ้น

ตัวอย่างโครงการวิจัย

- **แบบเสนอโครงการวิจัย**
- **เพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยด้านการศึกษาระดับโลก**
- **มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์**

จบการนำเสนอ

โมดูล 5 การรายงานผลการวิจัยและการเผยแพร่

รองศาสตราจารย์ชั้นหา ทอประยูร
สาขาวิชานิเทศศาสตร์

การเขียนรายงานผลการวิจัย

- การเขียนรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัย เพื่อนำเสนอและรายงานการดำเนินการทั้งหมด ตั้งแต่ต้นจนได้ผลการวิจัย สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอต่อแหล่งทุนผู้สนับสนุนการวิจัย และเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อให้ได้ประโยชน์ในวงกว้าง
- การเขียนรายงานผลการวิจัย ควรพิจารณาการขอทราบโครงการวิจัยที่ตนมีส่วนสนับสนุนในท้องถิ่นก่อนเป็นงานวิจัย ที่ให้ส่วนวิจัยชื่อเมื่อทำ อาจแตกต่างกันไปจากโครงการหรือแผนที่เราได้ขอสนับสนุน
- การเขียนรายงาน ควรพิจารณาว่าผลที่ได้จากการวิจัยสอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้คาดหวังหรือไม่ ถ้าไม่ตรงเป้าหมาย ควรเขียนส่วนสรุปที่เป็นการเขียนแปลหรือแปลความต่างไปจากที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้ ที่ตรงและสามารถนำมาประมวลผลได้ หรือแตกต่างจากงานวิจัยที่ผู้เขียนเคยศึกษาไว้

การเขียนรายงานผลการวิจัย

- การเขียนรายงานผลการวิจัย ควรเขียนตามโครงสร้างที่วางแบบไว้ และควรหลีกเลี่ยงการเขียนหัวข้อหรือแสดงความคิดเห็นในรูปของการทำงานวิจัยในขั้นต้น โดยควรมีการเขียนหัวข้อ รายละเอียด และอาจใช้กราฟิกเสริม
- การเขียนที่ตีพิมพ์ให้ผู้อ่านสนใจและเข้าใจ
- การเขียนรายงาน ควรกล่าวถึงความเป็นมาของผลงานสำคัญในการทำวิจัย วัตถุประสงค์ ค่าเงินวิจัย ขอบเขต วิจัยวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผลที่ตรงผล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย หรือข้อเสนอแนะจากงานวิจัย และการแก้ปัญหาที่พบโดยขั้นตอนการพัฒนาที่หาวิธีการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างรายงานวิจัย

- โครงสร้างรายงานวิจัย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนท้ายเล่ม
- **1. ส่วนนำ**
- ประกอบด้วย ปกหน้า ปกใน หน้าชื่อเรื่อง บทคัดย่อ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร หน้าลิขสิทธิ์ คำนำ และสารบัญ
- ส่วนที่อาจมีหรือไม่มีในส่วนนำ เช่น
- กิตติกรรมประกาศ คำอุทิศ สารบัญตาราง และสารบัญภาพ

โครงสร้างรายงานวิจัย

- ๒. ส่วนนำ (๒-๕ หน้า)
- บทที่ ๑ คือ บทนำ ประกอบด้วยที่มาและความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์ วิจัยวิธีวิจัยโดยสังเขป
- บทที่ ๒ คือ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนการทบทวนวิจัย ผู้ทำวิจัยต้องทำการคัดสรรงาน
- บทที่ ๓ คือ วิธีการวิจัย ที่ครอบคลุมวิธีวิจัย
- บทที่ ๔ คือ ผลการวิจัย ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยไม่บอกผลการอภิปรายผลวิธีวิจัย
- บทที่ ๕ คือ สรุป เปรียบเทียบ และข้อค้นพบ โดยเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทสรุป งานวิจัยในอนาคต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังระบุถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึง
- ๓. ส่วนท้าย (๒-๓ หน้า)
- ประกอบด้วยบรรณานุกรม ภาคผนวก (ถ้ามี) และรายชื่อผู้วิจัย

การใช้กราฟิกในรายงานการวิจัย

- การใช้กราฟิกเป็นการนำเสนอผลวิจัยที่น่าสนใจ การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับประเภทของผลวิจัยและข้อมูล
- 1) ตาราง ใช้เมื่อมีข้อมูลจำนวนมากที่จะนำเสนอได้ชัดเจน
- 2) กราฟเส้น ใช้สรุปแนวโน้มและพฤติกรรมที่สัมพันธ์กัน
- 3) โดรนแกรม ใช้แสดงความสัมพันธ์ การแสดงทิศทาง และกระบวนการ
- 4) กราฟแท่ง ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบตัวแปรหลายตัว
- 5) แผนภูมิ ใช้แสดงกระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอน
- 6) แผนที่ ใช้แสดงภาพการกระจายของพื้นที่ แกนข้อมูลประชากรในแต่ละพื้นที่
- 7) ภาพถ่าย ใช้เพื่อแสดงข้อมูลจากการสังเกตปรากฏการณ์ที่จับต้อง

โครงสร้างของบทความวิจัย

- บทความวิจัยโดยทั่วไป จะประกอบด้วยบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญในการนำเสนอ เนื้อหาที่เขียนซึ่งนำเสนอถึงวิธี โดยวิธีที่ชัดเจนๆ ซึ่งนำเสนอวิธีการวิจัยฉบับเต็ม และอาจแตกต่างกันไปตามรูปแบบของวารสารที่พิมพ์และบทความนั้น
- ๑. ชื่อบทวิจัย
- ๒. ชื่อยูเอชไอ
- ๓. บทคัดย่อ
- ๔. ความเกี่ยวข้องของบทความวิจัยของนักวิจัย
- ๕. วิธีการงานวิจัย
- ๖. สรุปผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ และข้อค้นพบ
- ๗. สรุปผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ และข้อค้นพบ
- ๘. บรรณานุกรม
- ๙. ภาคผนวก (ถ้ามี)

การบรรณาธิกรรงานวิจัยและบทความ

- การบรรณาธิกรรงานวิจัย เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่เสนอเสนอ โดยตรวจสอบทั้งการวางเนื้อหาที่ต้นฉบับในรูปที่พิมพ์ และขั้นตอนการบรรณาธิกรรงานวิจัย
- การบรรณาธิกรรงานวิจัยหรือข้อบกพร่อง
  - ความสอดคล้องระหว่างคำที่อธิบายและเนื้อหา
  - การอ้างอิงเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสม
  - ความถูกต้องและความเป็นกลางในการกำหนดคำศัพท์ และภาษา
  - มาตรฐานของคำศัพท์หรือเนื้อหา เพื่อให้ได้กับการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และมีความชัดเจน

การบรรณาธิกรรงานวิจัยและบทความ

- การบรรณาธิกรรงานวิจัย
  - การเขียนบทคัดย่อ บรรณานุกรม ตามรูปแบบการอ้างอิงที่บรรณาธิกรรงานวิจัยกำหนด
  - กรณีที่เขียนบทความวิจัย คือตรวจสอบรูปแบบการเขียนคำย่อ ตรวจสอบการสะกดคำที่ถูกต้อง และตรวจสอบว่าไม่มีการพิมพ์ผิด
  - กรณีใช้ภาษา กรณีใช้ประโยคที่สั้นและมีความหมาย การใช้คำและภาษาที่เข้าใจง่าย
  - การใส่คำพูดเขียน การใส่คำที่ใช้คำที่ไม่เหมาะสมและไม่มีเหตุผล โดยอาจใช้คำที่ปรับปรุงให้เหมาะสม การใส่คำที่อาจกระทบความรู้สึกของผู้อ่าน
  - การใส่คำย่อและ การใช้คำที่สั้นหรือคำที่ซ้ำกันมากเกินไป
  - กรณีที่เขียนงานวิจัยที่สมบูรณ์ ควรตรวจสอบความสอดคล้องกันในการใช้คำที่เหมือนกัน

การเขียนพจนานุกรม

- พจนานุกรมที่ได้รับความนิยมในวงวิชาการและวิชาชีพ คือพจนานุกรมในรูปแบบบทความวิจัย ในวารสารทางวิชาการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ
- การเขียนพจนานุกรมในรูปแบบบทความที่สามารถนำเสนอมานำเสนอได้ เช่น
- รายงานบทความวิชาการและการเขียนบทความวิจัย หลังจากการนำเสนอวิชาการแล้ว รวมถึงฉบับเว็บไซต์ขององค์การผู้จัดการประชุมสัมมนา
- การจัดพิมพ์บทความ โดยส่งผ่านสื่อของวารสารที่เชื่อถือได้

การเขียนพจนานุกรม

- บทความวิจัยที่ได้รับความนิยมในวงวิชาการ คือผ่านการพิจารณาจากองค์การวิชาการที่ทำหน้าที่เป็นผู้อ่านและประเมิน หรือเป็นผู้เสนอชื่อ งานวิจัยที่โดดเด่นและประสบความสำเร็จที่เรียกว่า (Peer review) กับงานวิจัยอื่นๆ
- การบรรณาธิกรรงานวิจัยที่สมบูรณ์ จะพิจารณาจากงานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจน ผู้วิจัยที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้วิจัยได้พิจารณาและปรับปรุงการนำเสนอในบทความให้มีคุณภาพที่ตรงกับความต้องการที่นำเสนอในบทความ

การเขียนพจนานุกรม

- ผลการพิจารณาของบรรณาธิกรรงานวิจัยที่ดำเนินการปฏิบัติ ได้แก่การเขียนพจนานุกรมที่มีคุณภาพและการจัดการข้อมูลบทความวิจัย
- 1) การยอมรับให้เผยแพร่บทความวิจัย โดยไม่ต้องแก้ไขปรับปรุง หรือแก้ไขเล็กน้อย
- 2) การส่งกลับงานวิจัยที่สมบูรณ์ ซึ่งอาจปรับปรุงแก้ไขเล็กน้อยจากบรรณาธิกรรงานวิจัย ซึ่งสมบูรณ์แล้ว ส่วนบทความที่แก้ไขแล้ว กลับไปให้บรรณาธิกรรงานวิชาการอีกครั้ง หรือ
- 3) การปฏิเสธการเผยแพร่บทความ ซึ่งจะปฏิเสธงานวิจัยที่มีบทความที่ไม่สอดคล้องกับบรรณาธิกรรงานพจนานุกรม หรืออาจเนื่องมาจากคุณภาพของบทความยังไม่ดีตามที่บรรณาธิกรรงานวิชาการกำหนด เป็นแนวทางการพิจารณาตัดสิน

การเผยแพร่งานวิจัย

- ตัวอย่างวารสารระดับนานาชาติที่มี **ค่าความเชื่อถืออ้างอิงบทความวารสารในแค็ตตาล็อก (Impact factor)** สูง เช่น Journal of Communication, Journalism and Mass Communication Quarterly, Communication Research เป็นต้น
- ค่าความเชื่อถืออ้างอิงนี้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการประเมินคุณภาพบทความ ช่วยเปรียบเทียบ และใช้ในการจัดอันดับวารสารในระดับสากล
- วารสารระดับชาติ มักจัดทำโดยสถาบันการศึกษาที่สอนศาสตร์ด้านการสื่อสารในระดับอุดมศึกษา และมีวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูลของสำนักพิมพ์และการบริการอุดมศึกษา (สอ.)

จบการนำเสนอ

- โมดูล 5
- การรายงานผลการวิจัยและการเผยแพร่

ภาคผนวก ง.

แบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ หลังเรียน 10 ข้อ

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนอีบุ๊ค

แบบทดสอบก่อนเริ่มเรียนอีบุ๊ค

1. ความเป็นศาสตร์ของการวิจัย นอกจากมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเพื่อหาข้อเท็จจริง และมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานแล้ว ยังได้แก่ข้อใด
  1. การตัดสินใจถูกผิด
  2. การสร้างความเป็นจริง
  3. การยอมรับความถูกต้อง
  4. การสรุปผลการดำเนินการ
  5. **การดำเนินการที่เป็นระบบ**
2. ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการวิจัย ได้แก่ขั้นตอนใด
  1. ทดสอบสมมติฐาน
  2. ทบทวนวรรณกรรม
  3. **เผยแพร่ผลการวิจัย**
  4. ทดสอบการวัดตัวแปร
  5. สร้างกรอบแนวคิดทางทฤษฎี
3. ข้อใดแสดงประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง
  1. การช่วยสรุปผลการวิจัย
  2. การช่วยเผยแพร่งานวิจัย
  3. **การไม่ทำงานวิจัยที่ซ้ำซ้อน**
  4. การช่วยให้ผลการวิจัยมีความชัดเจน
  5. การช่วยให้แยกแยะผลการวิจัยได้กระชับ

4. ข้อใดหมายถึงการสรุปหรือจับประเด็นหลักที่ได้จากการวิเคราะห์วรรณกรรม
  1. การทบทวนวรรณกรรม
  2. การอธิบายวรรณกรรม
  3. การบรรยายวรรณกรรม
  4. **การสังเคราะห์วรรณกรรม**
  5. การจำแนกสาระสำคัญของวรรณกรรม

5. ข้อใดเป็นคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ดี
  1. มีจำนวนมากที่สุด
  2. มีจำนวนน้อยที่สุด
  3. เลือกโดยผู้รู้ผู้ชำนาญ
  4. เลือกด้วยวิธีการที่สะดวกที่สุด
  5. **มีคุณลักษณะใกล้เคียงประชากรที่สุด**

6. ข้อใดอธิบายหลักการพื้นฐานของการสุ่มตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็นได้ถูกต้อง
  1. สมาชิกทุกหน่วยมีการศึกษาเท่ากัน
  2. สมาชิกทุกหน่วยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน
  3. มีแผนแบบการเลือกตัวอย่างที่ทันสมัย
  4. สมาชิกทุกหน่วยมาจากประชากรที่หลากหลาย
  5. **สมาชิกทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสได้รับการคัดเลือกเท่ากัน**

7. โครงการวิจัยเกี่ยวข้องกับงานในข้อใดมากที่สุด
  1. **การออกแบบวิจัย**
  2. การตั้งชื่อเรื่องวิจัย
  3. การกำหนดสมมติฐาน
  4. การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย
  5. การกำหนดขอบเขตการวิจัย

8. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในหัวข้อใดของโครงการวิจัย
  1. นิยามศัพท์
  2. คำถามการวิจัย
  3. **ระเบียบวิธีวิจัย**
  4. ขอบเขตการวิจัย
  5. วัตถุประสงค์การวิจัย

9. ระเบียบวิธีการวิจัย อยู่ในส่วนประกอบใดของรายงานการวิจัย
  1. ส่วนนำ
  2. บทคัดย่อ
  3. ส่วนสรุป
  4. ส่วนอ้างอิง
  5. **ส่วนเนื้อเรื่อง**

10. ข้อใดหมายถึง ค่าการอ้างอิงที่ช่วยในการประเมินคุณภาพบทความ และใช้ในการจัดอันดับวารสารในระดับสากล
  1. ค่าความนิยมของผู้อ่าน
  2. ค่าความนิยมจากผู้อ่านผลงาน
  3. ค่าความถี่ในการเผยแพร่วารสาร
  4. ค่าวัดระยะเวลาที่วารสารออกเผยแพร่
  5. **ค่าความถี่ของการอ้างอิงบทความวารสารในแต่ละปี (Impact factor)**

แบบทดสอบหลังเรียนอีบุ๊ค

1. ข้อใดอธิบายความเป็นศาสตร์ของการวิจัยได้ถูกต้อง
  1. สามารถสื่อสารงานเขียนได้
  2. สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ได้
  3. มีความเป็นอิสระในการตั้งคำถาม
  4. **สามารถทดสอบวิธีดำเนินการซ้ำ**
  5. สามารถเผยแพร่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การวิจัยประเภทใด อาศัยพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีในการกำหนดสมมติฐานการวิจัย
  1. การวิเคราะห์เนื้อหา
  2. การวิจัยเชิงบรรยาย
  3. การวิจัยเชิงพยากรณ์
  4. **การวิจัยเชิงวิเคราะห์**
  5. การวิจัยเชิงสำรวจเบื้องต้น

3. การทบทวนวรรณกรรมในการวิจัย สามารถดำเนินการในขั้นตอนใดของกระบวนการวิจัย
  1. หลังจากตั้งชื่อเรื่องแล้ว
  2. **ก่อนและระหว่างการวิจัย**
  3. หลังจากกำหนดนิยามศัพท์แล้ว
  4. หลังจากกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยแล้ว
  5. หลังจากทราบประโยชน์ของการวิจัยแล้ว

4. การทบทวนวรรณกรรม จนได้กรอบแนวคิดการวิจัย ควรใช้วิธีการใด
  1. การค้นหาวรรณกรรมที่ทันสมัย
  2. การหาความจริงของวรรณกรรม
  3. การนำเสนอกรอบด้วยภาพกราฟิก
  4. **การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม**
  5. การทบทวนเฉพาะวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

5. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย จำเป็นต้องใช้สถิติประเภทใดในการวิเคราะห์ข้อมูล
  1. **สถิติอ้างอิง**
  2. สถิติบรรยาย
  3. สถิติเบี่ยงเบน
  4. สถิติพรรณนา
  5. สถิติประมาณค่า

6. การเลือกตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็น ควรเลือกใช้เมื่อใด
  1. เมื่อผู้วิจัยต้องการจัดกระทำกับตัวแปร
  2. เมื่อผู้วิจัยต้องการเก็บข้อมูลแบบสโนว์บอล
  3. เมื่อผู้วิจัยต้องการประหยัดเวลาในการทำวิจัย
  4. เมื่อผู้วิจัยต้องการการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้โดยง่าย
  5. **เมื่อไม่สามารถเลือกตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็น**

7. องค์ประกอบใดของโครงการวิจัยที่มักเสนอในรูปของภาพกราฟิก ที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร
  1. นิยามศัพท์
  2. ปัญหาวิจัย
  3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
  4. **กรอบแนวคิดการวิจัย**
  5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8. ส่วนอ้างอิงของรายงานการวิจัย ประกอบด้วยองค์ประกอบใดต่อไปนี้
  1. คำนิยม
  2. คำอุทิศ
  3. หน้าลิขสิทธิ์
  4. **บรรณานุกรม**
  5. กิตติกรรมประกาศ

9. ข้อใดเป็นสาระหลักของการบรรณาธิกรายงานวิจัย
  1. การลดจำนวนหน้าของรายงาน
  2. การเพิ่มเนื้อหาในรายงานการวิจัย
  3. การเผยแพร่ผลของรายงานการวิจัย
  4. การประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย
  5. **การตรวจสอบความถูกต้องและความสม่ำเสมอของรายงาน**

10. ค่าความถี่ของการอ้างอิงบทความวารสารในแต่ละปี (Impact factor) มีประโยชน์อย่างไร

1. ใช้ในการเทียบผลงานทางวิชาการ
2. ใช้เปรียบเทียบมาตรฐานของงานวิจัย
3. ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของผลงานวิจัย
4. ใช้ตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของรายงานการวิจัย
5. ใช้เป็นค่าการอ้างอิงที่ช่วยในการประเมินคุณภาพบทความ

ภาคผนวก จ.

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน รายโมดูล

แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูล 1 แนวคิดการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

1. ข้อใดอธิบายความหมายของการวิจัยได้ถูกต้อง
  1. การลองผิดลองถูก
  2. การเปิดรับข้อมูลใหม่ๆ
  3. การเรียนรู้สัญลักษณ์ทางสังคม
  4. การเชื่อมั่นในความไม่แน่นอน
  5. กระบวนการแสวงหาความรู้

2. การเริ่มต้นงานวิจัย เริ่มต้นได้จากขั้นตอนใด
  1. การทบทวนงานวิจัย
  2. การเขียนข้อเสนอการวิจัย
  3. การศึกษาหลักการและทฤษฎี
  4. การศึกษาพัฒนาการของศาสตร์
  5. การกำหนดปัญหาที่อยากรู้คำตอบ

3. ความเป็นศาสตร์ของการวิจัย นอกจากมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนเพื่อหาข้อเท็จจริง และมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานแล้ว ยังได้แก่ข้อใด
  1. การสร้างสรรค์สิ่งใหม่
  2. การตัดสินใจถูกผิด
  3. การยอมรับความถูกต้อง
  4. การดำเนินการที่เป็นระบบ
  5. การสรุปผลการดำเนินการ

4. การวิจัยประเภทใดเป็นการค้นหาข้อมูลเพื่อกำหนดสมมติฐาน หรือเป็นกรอบวางแผนการวิจัย
  1. การวิจัยเชิงทดลอง
  2. การวิจัยเชิงบรรยาย
  3. การวิจัยเชิงวิเคราะห์
  4. การวิจัยเชิงพยากรณ์
  5. **การวิจัยเชิงสำรวจเบื้องต้น**

5. ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการวิจัยควรเป็นขั้นตอนใด
  1. ทดสอบสมมติฐาน
  2. **เผยแพร่ผลการวิจัย**
  3. ทบทวนวรรณกรรม
  4. ทดสอบการวัดตัวแปร
  5. สร้างกรอบแนวคิดทางทฤษฎี

แบบทดสอบหลังเรียน โมดูล 1 แนวคิดการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

1. ข้อใดอธิบายความหมายของการวิจัยได้ถูกต้อง
  1. การนำเสนอข้อค้นพบ
  2. การใช้เครื่องมือวัดหลายรูปแบบ
  3. การศึกษาสิ่งเร้าและการตอบสนอง
  4. **กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง**
  5. การศึกษาตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2. ข้อใดอธิบายความเป็นศาสตร์ของการวิจัยได้ถูกต้อง
  1. สามารถสื่อสารงานเขียนได้
  2. สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ได้
  3. **สามารถทดสอบวิธีดำเนินการซ้ำ**
  4. มีความเป็นอิสระในการตั้งคำถาม
  5. สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

3. การวิจัยเชิงสำรวจเบื้องต้น หรือการวิจัยบุกเบิกทำได้ด้วยวิธีการใด
  1. การใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน
  2. การพยากรณ์อนาคตจากข้อมูลในอดีต
  3. **สอบถามจากผู้รู้และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ**
  4. การสร้างแบบจำลองในการเกิดเหตุการณ์
  5. การบรรยายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการสังเกต

4. การวิจัยประเภทใดอาศัยพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีในการกำหนดสมมติฐานการวิจัย
  1. **การวิจัยเชิงวิเคราะห์**
  2. การวิจัยเชิงบรรยาย
  3. การวิจัยเชิงพยากรณ์
  4. การวิเคราะห์เนื้อหา
  5. การวิจัยเชิงสำรวจเบื้องต้น

5. กรอบแนวคิดที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา มีชื่อเรียกว่าอย่างไร
  1. กรอบแผนงาน
  2. **กรอบแนวคิดการวิจัย**
  3. กรอบแนวคิดทางทฤษฎี
  4. กรอบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  5. กรอบเครื่องมือการวัดตัวแปร

แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูล 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ขั้นตอนในข้อใดที่ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจปัญหาวิจัยได้ชัดเจนขึ้น
  1. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
  2. การกำหนดปัญหาวิจัยตั้งแต่เริ่มต้น
  3. การกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปร
  4. **การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย**
  5. การกำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

2. ข้อใดแสดงประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  1. การช่วยเผยแพร่ผลงานวิจัย
  - 2. การไม่ทำงานวิจัยที่ซ้ำซ้อน**
  3. การช่วยสังเคราะห์ผลการวิจัย
  4. การช่วยให้ผลการวิจัยมีความชัดเจน
  5. การช่วยให้สรุปผลการวิจัยได้กระชับ

3. ข้อใดเป็นแหล่งวรรณกรรมประเภททุติยภูมิ
  - 1. รายงานการวิจัย**
  2. การสัมภาษณ์ผู้รู้
  3. การสนทนากลุ่ม
  4. การสังเกตปรากฏการณ์
  5. การวิเคราะห์คำตอบจากการสัมภาษณ์

4. ข้อใดเป็นหลักการทบทวนวรรณกรรม
  1. การอ่านวรรณกรรมทุติยภูมิ
  2. การอ่านวรรณกรรมปฐมภูมิ
  3. การอ่านวรรณกรรมจำนวนมาก
  - 4. การคัดสรรวรรณกรรมที่มีคุณค่า**
  5. การอ่านเฉพาะวรรณกรรมที่ทันสมัย

5. ข้อใดหมายถึงการสรุปหรือจับประเด็นหลักที่ได้จากการวิเคราะห์วรรณกรรม
  1. การอ้างอิงวรรณกรรม
  2. การอธิบายวรรณกรรม
  3. การบรรยายวรรณกรรม
  - 4. การสังเคราะห์วรรณกรรม**
  5. การจำแนกสาระสำคัญของวรรณกรรม

แบบทดสอบหลังเรียน โมดูล 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การทบทวนวรรณกรรมในการวิจัย สามารถดำเนินการในขั้นตอนใดของกระบวนการวิจัย
  1. หลังจากตั้งชื่อเรื่องแล้ว
  - 2. ก่อนและระหว่างการวิจัย**
  3. หลังจากกำหนดนิยามศัพท์แล้ว
  4. หลังจากกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยแล้ว
  5. หลังจากทราบประโยชน์ของการวิจัยแล้ว

2. แหล่งวรรณกรรมข้อใดช่วยสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นได้
  1. วิทยานิพนธ์
  2. รายงานการวิจัย
  - 3. บทความย่องานวิจัย**
  4. วารสารทางวิชาการ
  5. วารสารทางวิชาชีพ

3. ข้อใดอธิบายหลักการทบทวนวรรณกรรมได้ถูกต้อง
  1. อ่านวรรณกรรมทุติยภูมิ
  2. อ่านวรรณกรรมให้มากที่สุด
  - 3. อ่านวรรณกรรมอย่างมีวิจารณ์ญาณ**
  4. อ่านวรรณกรรมจากฐานข้อมูลซีดีรอม
  5. อ่านวรรณกรรมเพื่อช่วยการสืบค้นข้อมูลเบื้องต้น

4. การทบทวนวรรณกรรมจนได้กรอบแนวคิดการวิจัย ควรใช้วิธีการใด
  1. การค้นหาวรรณกรรมที่ทันสมัย
  2. การนำเสนอกรอบด้วยภาพกราฟิก
  3. การหาความสัมพันธ์ของวรรณกรรม
  - 4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม**
  5. การทบทวนเฉพาะวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

5. การเขียนอ้างอิงวรรณกรรมจำเป็นต้องใช้หลักการใด
  1. การสื่อสารสู่สาธารณะ
  2. การนำเสนอประเด็นสำคัญเท่านั้น
  3. การเขียนด้วยภาษาที่เป็นทางการ
  4. การนำเสนอความสัมพันธ์ของชิ้นงาน
  5. **การมีความเป็นกลาง โดยไม่สอดแทรกความเห็นส่วนตัว**

แบบทดสอบก่อนเรียนโมดูล 3 ระเบียบวิธีการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

1. ข้อใดเป็นคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ดี
  1. มีจำนวนมากที่สุด
  2. มีจำนวนน้อยที่สุด
  3. เลือกโดยผู้รู้ผู้ชำนาญ
  4. เลือกด้วยวิธีการที่สะดวกที่สุด
  5. **มีคุณลักษณะใกล้เคียงประชากรที่สุด**
2. ข้อใดอธิบายหลักการพื้นฐานของการสุ่มตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็น
  1. สมาชิกทุกหน่วยมีการศึกษาเท่ากัน
  2. สมาชิกทุกหน่วยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน
  3. มีแผนแบบการเลือกตัวอย่างที่ทันสมัย
  4. สมาชิกทุกหน่วยมาจากประชากรที่หลากหลาย
  5. **สมาชิกทุกหน่วยมีโอกาสได้รับการคัดเลือกเท่ากัน**
3. ลักษณะสำคัญของเครื่องมือการวิจัยที่ดี นอกจากมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย ความครอบคลุม ความมีประสิทธิภาพแล้ว ควรีคุณลักษณะอย่างไร
  1. มีระดับการวัดครบถ้วน
  2. **ความสามารถในการนำไปใช้**
  3. สามารถใช้กับการวิจัยได้ทุกประเภท
  4. สามารถตอบคำถามวิจัยได้ทุกประเภท
  5. ความเป็นตัวแทนของเครื่องมือการวัด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทใดใช้วิธีการฝากแบบสอบถามไว้กับผู้ตอบ และรอนัดหมายวันที่จะไปรับแบบสอบถามกลับคืนมา
  1. การทอดแบบสอบถาม
  2. การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
  3. การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์
  4. การส่งแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ต
  5. การส่งแบบสอบถามให้ตอบและรอรับกลับ

5. การทดสอบสมมติฐานการวิจัยจำเป็นต้องใช้สถิติประเภทใดในการวิเคราะห์ข้อมูล
  1. สถิติอ้างอิง
  2. สถิติบอกเล่า
  3. สถิติเบี่ยงเบน
  4. สถิติพรรณนา
  5. สถิติประมาณค่า

แบบทดสอบหลังเรียนโมดูล 3 ระเบียบวิธีการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงประชากรมีความสำคัญอย่างไร
  1. ช่วยประหยัดเวลาการวิจัย
  2. ช่วยทดสอบสมมติฐานการวิจัย
  3. **ช่วยทำนายผลได้ใกล้เคียงความเป็นจริง**
  4. ช่วยให้สามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
  5. ช่วยเพิ่มความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเลือกตัวอย่างแบบไม่ทราบค่าความน่าจะเป็นควรเลือกใช้เมื่อใด
  1. เมื่อผู้วิจัยต้องการจัดกระทำกับตัวแปร
  2. เมื่อผู้วิจัยต้องการเก็บข้อมูลแบบสโนว์บอล
  3. เมื่อผู้วิจัยต้องการประหยัดเวลาในการทำวิจัย
  4. เมื่อผู้วิจัยต้องการการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้โดยง่าย
  5. **เมื่อไม่สามารถเลือกตัวอย่างแบบทราบค่าความน่าจะเป็น**

3. เครื่องมือการวิจัยที่ใช้มาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating scale) มักใช้กับเครื่องมือประเภทใด
  1. แบบสังเกต
  2. แบบสัมภาษณ์
  3. **แบบสอบถาม**
  4. แบบวิเคราะห์เนื้อหา
  5. แบบสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเชิงลึก ควรใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีใด
  1. **การสัมภาษณ์**
  2. การทดสอบแบบสอบถาม
  3. การวิเคราะห์สถานการณ์
  4. การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
  5. การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นการใช้สถิติแบบใด
  1. สถิติอ้างอิง
  2. สถิติวิเคราะห์
  3. สถิติประมาณค่า
  4. **สถิติพรรณนา**
  5. สถิติทดสอบสมมติฐาน

แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูล 4 การเขียนโครงการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

1. โครงการวิจัยเกี่ยวข้องกับงานในข้อใดมากที่สุด
  1. **การออกแบบวิจัย**
  2. การตั้งชื่อเรื่องวิจัย
  3. การกำหนดสมมติฐาน
  4. การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัย
  5. การกำหนดขอบเขตการวิจัย

2. ข้อใดหมายถึงการคาดคะเนคำตอบในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น
  1. ขอบเขตการวิจัย
  2. ระเบียบวิธีการวิจัย
  3. **สมมติฐานการวิจัย**
  4. วัตถุประสงค์การวิจัย
  5. ความเป็นมาของโครงการวิจัย

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างอยู่ในหัวข้อใดของโครงการวิจัย
  1. นิยามศัพท์
  2. คำถามการวิจัย
  3. ขอบเขตการวิจัย
  4. **ระเบียบวิธีวิจัย**
  5. วัตถุประสงค์การวิจัย

4. องค์ประกอบใดของโครงการวิจัยที่นิยมเขียนในรูปของตารางปฏิบัติงาน
  1. การเลือกตัวอย่าง
  2. การวิเคราะห์ข้อมูล
  3. **แผนดำเนินงานวิจัย**
  4. กรอบความคิดการวิจัย
  5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. องค์ประกอบใดของโครงการวิจัยที่ระบุเอกสารอ้างอิงที่ผู้วิจัยใช้ในการเขียนโครงการวิจัย
  1. ภาคผนวก
  2. ประวัติผู้วิจัย
  3. **บรรณานุกรม**
  4. คำถามการวิจัย
  5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

แบบทดสอบหลังเรียน โมดูล 4 การเขียนโครงการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

1. โครงการวิจัยมีความสำคัญต่อผู้วิจัยอย่างไร
  1. ช่วยให้เห็นความสำคัญของโครงการ
  2. ช่วยให้ผู้วิจัยเห็นประโยชน์ของการวิจัย
  3. ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถจัดสรรงบประมาณได้
  4. ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดตัวแปรในการวิจัย
  5. **ช่วยให้เห็นความชัดเจนในการดำเนินการวิจัย**

2. ข้อจำกัดของตัวแปรที่ศึกษา และระยะเวลาเห็นได้จากองค์ประกอบใดของโครงการวิจัย
  1. คำถามการวิจัย
  2. **ขอบเขตการวิจัย**
  3. สมมติฐานการวิจัย
  4. กรอบแนวคิดการวิจัย
  5. วัตถุประสงค์การวิจัย

3. องค์ประกอบใดของการวิจัยที่กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  1. **ระเบียบวิธีวิจัย**
  2. ขอบเขตการวิจัย
  3. นิยามศัพท์การวิจัย
  4. วัตถุประสงค์การวิจัย
  5. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบใดของโครงการวิจัยที่มักเสนอในรูปของภาพกราฟิกที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร
  1. นิยามศัพท์
  2. คำถามการวิจัย
  3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
  4. **กรอบแนวคิดการวิจัย**
  5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5. ส่วนประกอบใดของโครงการวิจัยที่แสดงรายการเอกสารอ้างอิงตามแบบแผนการเขียนที่สม่ำเสมอ
  1. ภาคผนวก
  - 2. บรรณานุกรม**
  3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
  4. กรอบแนวคิดการวิจัย
  5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูล 5 การรายงานผลการวิจัยและการเผยแพร่

1. ส่วนนำของรายงานการวิจัย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบใดต่อไปนี้
  1. เชิงอรรถ
  - 2. บทคัดย่อ**
  3. วิธีการวิจัย
  4. ประวัติผู้วิจัย
  5. บรรณานุกรม
2. ระเบียบวิธีการวิจัย อยู่ในส่วนประกอบใดของรายงานการวิจัย
  1. ส่วนนำ
  2. บทคัดย่อ
  3. ส่วนสรุป
  4. ส่วนอ้างอิง
  - 5. ส่วนเนื้อเรื่อง**
3. ผู้วิจัยควรเลือกใช้กราฟประเภทใด เมื่อต้องการเปรียบเทียบผลจากตัวแปรหลายตัว
  1. แผนที่
  2. แผนภูมิ
  3. กราฟเส้น
  - 4. กราฟแท่ง**
  5. ไดอะแกรม

4. ผู้วิจัยจำเป็นต้องดำเนินการตามขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนสุดท้าย ก่อนเผยแพร่ผลงานวิจัย
  1. การบรรณาธิกร
  2. การสรุปบทวนผลการวิจัย
  3. การเขียนกิตติกรรมประกาศ
  4. การกล่าวถึงประโยชน์ของงานวิจัย
  5. การติดต่อกองบรรณาธิการวารสาร

5. ข้อใดหมายถึงค่าการอ้างอิงที่ช่วยในการประเมินคุณภาพบทความ และใช้ในการจัดอันดับวารสารในระดับสากล
  1. ค่าความนิยมของผู้อ่าน
  2. ค่าความนิยมจากผู้อ่านผลงาน
  3. ค่าความถี่ในการเผยแพร่วารสาร
  4. ค่าวัตรระยะเวลาที่วารสารออกเผยแพร่
  5. ค่าความถี่ของการอ้างอิงบทความวารสารในแต่ละปี (Impact factor)

แบบทดสอบหลังเรียน โมดูล 5 การรายงานผลการวิจัยและการเผยแพร่

1. ส่วนอ้างอิงของรายงานการวิจัย ประกอบด้วยองค์ประกอบใดต่อไปนี้
  1. คำอุทิศ
  2. คำนิยม
  3. หน้าลิขสิทธิ์
  4. บรรณานุกรม
  5. กิตติกรรมประกาศ

2. นิยามศัพท์ อยู่ในส่วนของรายงานการวิจัย
  1. บทนำ
  2. บทสรุป
  3. ผลการวิจัย
  4. วิธีดำเนินการวิจัย
  5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3. กราฟิกประเภทใดควรใช้เพื่อแสดงแนวโน้มของตัวแปร
  1. แผนภูมิ
  - 2. กราฟเส้น**
  3. กราฟแท่ง
  4. ไดอะแกรม
  5. กราฟวงกลม

4. ข้อใดเป็นสาระหลักของการบรรณาธิกรรงานวิจัย
  1. การประเมินผลรายงานการวิจัย
  2. การเพิ่มเนื้อหาในรายงานการวิจัย
  3. การสำรวจจำนวนหน้าของรายงาน
  4. การประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย
  - 5. การตรวจสอบความถูกต้องและความสม่ำเสมอของรายงาน**

5. ค่าความถี่ของการอ้างอิงบทความวารสารในแต่ละปี (Impact factor) มีประโยชน์อย่างไร
  1. ใช้ในการเทียบผลงานทางวิชาการ
  2. ใช้เปรียบเทียบมาตรฐานของงานวิจัย
  3. ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของผลงานวิจัย
  4. ใช้ตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของรายงานการวิจัย
  - 5. ใช้เป็นค่าการอ้างอิงที่ช่วยในการประเมินคุณภาพบทความ**

ภาคผนวก ฉ.
แบบบันทึกคำตอบและความคิดเห็น

โครงการวิจัย ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ในระบบการเรียนการสอนทางไกล
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อ-นามสกุล _____

โทร.มือถือ _____

อีเมล _____

วันที่ที่ร่วมโครงการ _____

คำชี้แจง

1. ทำแบบทดสอบก่อนเริ่มเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 10 ข้อใน Google drive
2. เมื่อทำเสร็จแล้ว ให้คลิกที่ Submit ท้ายแบบฟอร์ม แล้วกรอกคะแนนที่ได้ไว้ที่หน้า 2 ของเอกสารนี้
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 1 จำนวน 5 ข้อ ทั้งในแบบทดสอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเขียนวงกลมล้อมรอบหมายเลขที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ที่หน้า 2 ในแบบฟอร์มฉบับนี้
4. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย
5. รวมคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 1 (คะแนนเต็มของแบบทดสอบก่อนเรียนในแต่ละโมดูลคือ 5 คะแนน) แล้วกรอกคะแนนที่ได้ ไว้ท้ายตารางของโมดูลที่ 1
6. ศึกษาเนื้อหาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โมดูลที่ 1
7. ทำแบบทดสอบหลังเรียน โมดูลที่ 1 จำนวน 5 ข้อ ทั้งในแบบทดสอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเขียนวงกลมล้อมรอบหมายเลขที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ที่หน้า 2 ในแบบฟอร์มฉบับนี้
8. รวมคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน โมดูลที่ 1 (คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละโมดูลคือ 5 คะแนน) แล้วกรอกคะแนนที่ได้ ไว้ท้ายตารางของโมดูลที่ 1
9. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 2 จำนวน 5 ข้อ ทั้งในแบบทดสอบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเขียนวงกลมล้อมรอบหมายเลขที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ที่หน้า 2 ในแบบฟอร์มฉบับนี้, ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย, รวมคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียน, ศึกษาเนื้อหาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โมดูลที่ 2, รวมคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน ไว้ท้ายตารางของโมดูลที่ 2
10. ทำแบบเดียวกัน ตั้งแต่ ข้อ 1 ถึง ข้อ 9 ในโมดูลที่ 3, 4, และ 5 จนครบทั้ง 5 โมดูล
11. เมื่อศึกษาครบ 5 โมดูลแล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อใน Google drive
12. เมื่อทำเสร็จแล้ว ให้คลิกที่ Submit ท้ายแบบฟอร์ม แล้วกรอกคะแนนที่ท่านทำได้ไว้ที่หน้าสุดท้ายของเอกสารนี้

คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเริ่มเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 10 ข้อ ที่ทำใน Google drive = _____

คะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โมดูลที่ 1 (มี 5 ข้อ)

ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 1					ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 1				
1	1	2	3	4	5	1	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5	2	1	2	3	4	5
3	1	2	3	4	5	3	1	2	3	4	5
4	1	2	3	4	5	4	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5	5	1	2	3	4	5
รวมคะแนน =						รวมคะแนน =					

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โมดูลที่ 2 (มี 5 ข้อ)

ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 2					ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 2				
1	1	2	3	4	5	1	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5	2	1	2	3	4	5
3	1	2	3	4	5	3	1	2	3	4	5
4	1	2	3	4	5	4	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5	5	1	2	3	4	5
รวมคะแนน =						รวมคะแนน =					

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โมดูลที่ 3 (มี 5 ข้อ)

ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 3					ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 3				
1	1	2	3	4	5	1	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5	2	1	2	3	4	5
3	1	2	3	4	5	3	1	2	3	4	5
4	1	2	3	4	5	4	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5	5	1	2	3	4	5
รวมคะแนน =						รวมคะแนน =					

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โมดูลที่ 4 (มี 5 ข้อ)

ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 4					ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 4				
1	1	2	3	4	5	1	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5	2	1	2	3	4	5
3	1	2	3	4	5	3	1	2	3	4	5
4	1	2	3	4	5	4	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5	5	1	2	3	4	5
รวมคะแนน =						รวมคะแนน =					

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โมดูลที่ 5 (มี 5 ข้อ)

ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 5					ข้อ	แบบทดสอบก่อนเรียน โมดูลที่ 5				
1	1	2	3	4	5	1	1	2	3	4	5
2	1	2	3	4	5	2	1	2	3	4	5
3	1	2	3	4	5	3	1	2	3	4	5
4	1	2	3	4	5	4	1	2	3	4	5
5	1	2	3	4	5	5	1	2	3	4	5
รวมคะแนน =						รวมคะแนน =					

คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 5 โมดูล จำนวน 10 ข้อ ที่ทำใน Google drive = _____

คะแนน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อเนื้อหาในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อเสริมในการเรียน

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะ

รองศาสตราจารย์จันทนา ทองประยูร

ภาคผนวก ข.
แบบประเมินเนื้อหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

แบบประเมินบทเรียน e-Book (ด้านเนื้อหา)

บทเรียน e-book วิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์

สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มสธ.

- ระดับมาตรฐานของแบบประเมิน คุณภาพของบทเรียน มีเกณฑ์ดังนี้

4 หมายถึง อยู่ในระดับ ดีมาก	3 หมายถึง อยู่ในระดับ ดี
2 หมายถึง อยู่ในระดับ พอใช้	1 หมายถึง อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

หัวข้อการประเมิน	ระดับมาตรฐานของบทเรียนด้านเนื้อหา				
	4	3	2	1	หมายเหตุ
1. การจัดเนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน e-Book 1.1 การจัดเนื้อหามีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 1.2 การมีจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกบทเรียน 1.3 การนำเสนอเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 1.4 เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน 1.5 การเชื่อมโยง (Link) ไปสู่อื่นในเว็บไซด์อื่นเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าเพิ่มเติม 1.6 การใช้งานง่าย ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตัวเองได้ 1.7 การนำเสนอเนื้อหาที่มีรูปภาพ เสียงวิดีโอประกอบให้ผู้เรียนเข้าใจโดยง่าย 1.8 เนื้อหามีความถูกต้อง และมีกรอ้างอิงที่มา					
2. แบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบในบทเรียน e-Book 2.1 มีการจัดแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ และเหมาะสม 2.2 มีปฏิบัตการเสมือน (สื่อที่สามารถโต้ตอบกับผู้เรียนได้ เสมือนเจอเหตุการณ์นั้นจริง) ให้เพียงพอและเหมาะสม 2.3 มีแบบทดสอบให้ผู้เรียนได้ฝึกทำหลากหลายรูปแบบอย่างเพียงพอ และเหมาะสม					
รวม					

● **ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ**

1. ท่านคิดว่าคุณภาพของบทเรียนควรอยู่ในเกณฑ์ใด ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

2. มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

3. ควรปรับปรุงเพิ่มเติม ดังนี้

ลงชื่อ .....

(.....)

...../...../.....